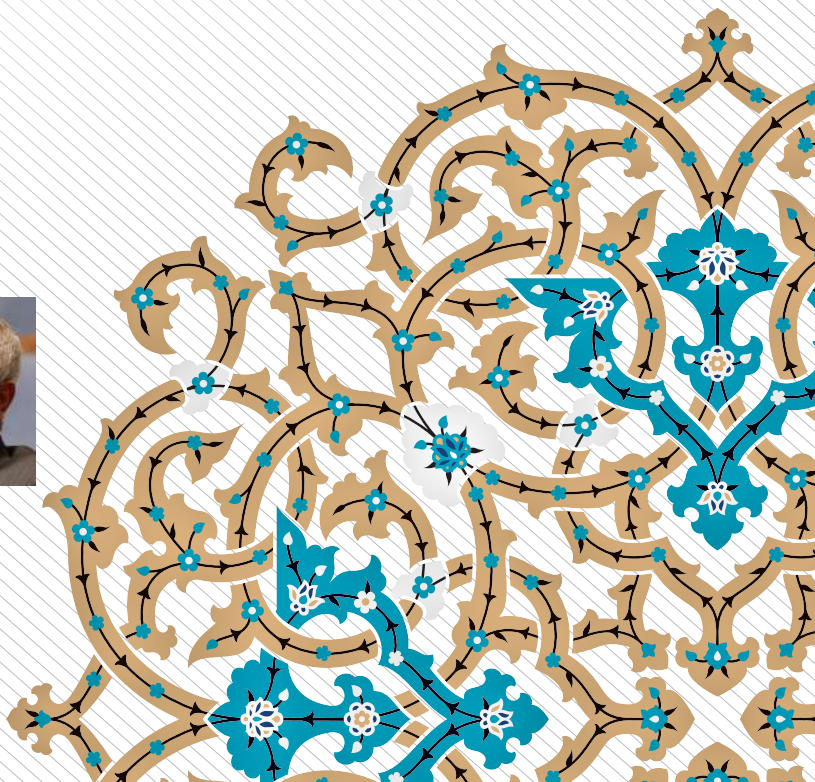

اندیشکده
حکمرانی شریف

مروری جامع بر عملکرد اندیشکده حکمرانی شریف در سال ۱۴۰۱

یادبود رئیس فقید
اندیشکده حکمرانی شریف
دکتر رضا روستاآزاد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

- ۶ - پیام رئیس دانشگاه صنعتی شریف
- ۸ - پیام هم‌بنیان‌گذار و مشاور ارشد
- ۱۰ - پیام نماینده رئیس دانشگاه و عضو هیأت مدیره
- ۱۲ - پیام مدیر اندیشکده حکمرانی شریف
- ۱۴ - تاریخچه و معرفی
- ۲۴ - اندیشکده در یک نگاه
- ۲۶ - دکتر رضا روستاآزاد
- ۲۸ - مراسم یادبود دکتر رضا روستاآزاد
- ۳۱ - معرفی گروه‌ها
- ۳۳ - باشگاه تنظیم‌گری ایران
- ۴۱ - گروه نظام حکمرانی
- ۴۷ - گروه مرکز مطالعات پارلمان
- ۵۵ - باشگاه سیاست‌پژوهی
- ۶۷ - گروه سیاست‌گذاری اقتصادی
- ۷۳ - گروه حکمرانی ارتباطات و رسانه
- ۷۹ - گروه مطالعات دولت و بخش عمومی
- ۸۷ - گروه بین‌الملل
- ۱۰۵ - گروه حکمرانی عصر دیجیتال
- ۱۱۱ - نهادهای مرتبط
- ۱۱۳ - مرکز مطالعات توسعه و رقابت
- ۱۲۱ - بسته‌های سیاستی
- ۱۲۲ - اعتراضات
- ۱۲۳ - اصلاح نظام انتخابات
- ۱۲۴ - اصلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس
- ۱۲۵ - حل مسأله ناترازی انرژی در کشور
- ۱۲۷ - اصلاح یارانه سوخت هواپیما
- ۱۲۸ - اصلاح الگوی نظام وظیفه
- ۱۳۱ - کتاب
- ۱۳۲ - دولت سیزدهم در گام اول
- ۱۳۳ - تنظیم‌گری اعتراضات ۱۴۰۱
- ۱۳۴ - تنظیمانه
- ۱۳۷ - تفاهم‌نامه

اولین کنفرانس سیاست‌گذاری عمومی - ۱۳۹۶

جذب و جهت دهی نخبگان، وظیفه اندیشکده حکمرانی شریف

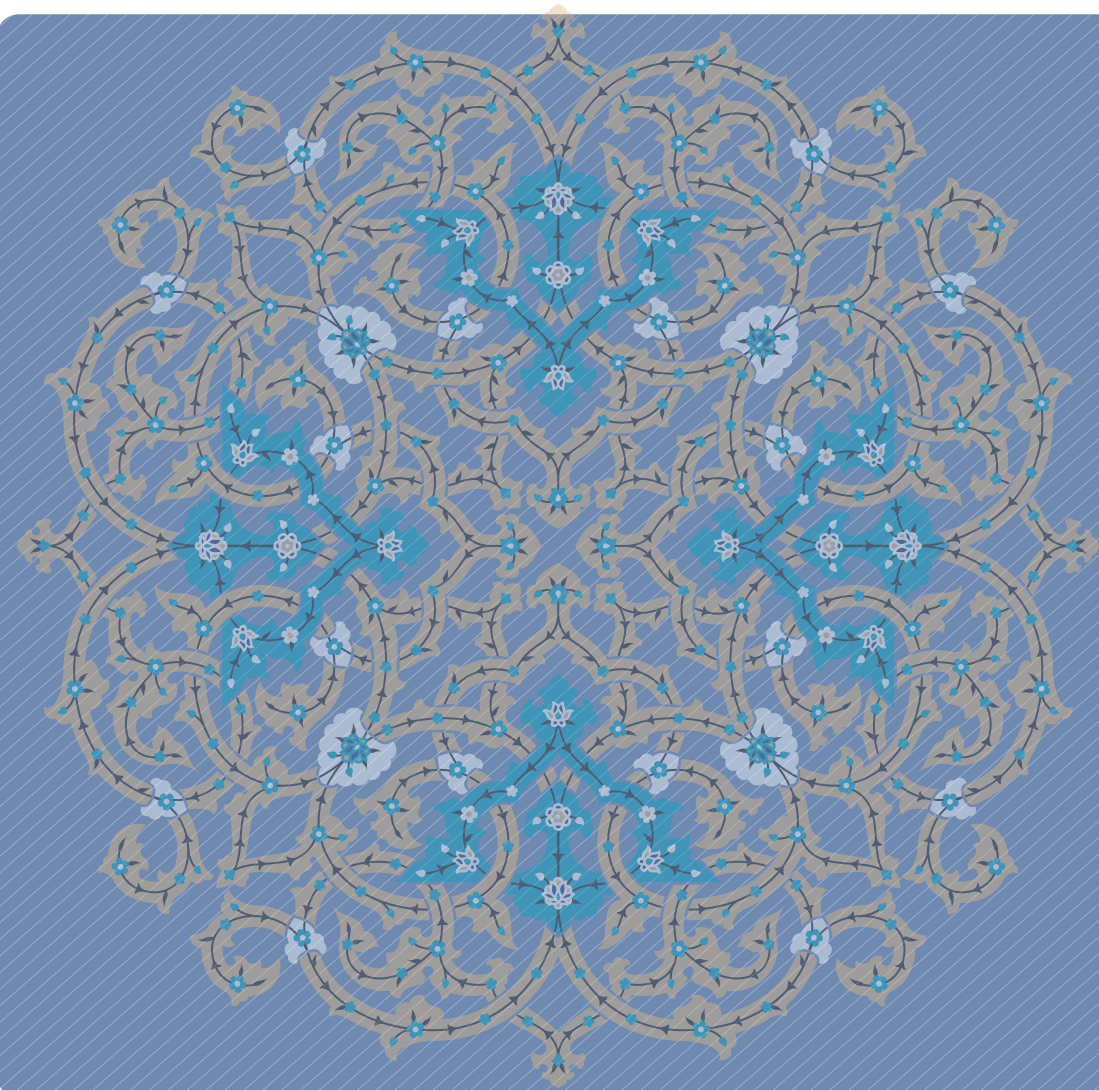

دکتر رسول جلیلی
رئیس دانشگاه صنعتی شریف

تبریک عرض می‌کنم. در این ایام و لیالی قدر به روح پرفتوح برادر عزیزم جناب آقای دکتر رضا روستاآزاد درود می‌فرستم. برای این نهاد جوان در نوآوری، جذب و جهت‌دهی نخبگان شریفی، تعامل و هم افزایی با دیگر نهادهای مرتبط در شریف و دیگر دانشگاه‌ها ارزوی توفیق دارم. انشالله سال ۱۴۰۲ سالی پر از نوآوری‌های تنظیم‌گری و گزارش توفیقات اندیشکده باشد.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يُضَادَّ لَهُ فِي مُلْكِهِ، وَلَا مُنَازِعَ لَهُ فِي أَمْرِهِ
حکمرانی موضوعی قدیمی و در عین حال از منظر دانشگاهی جدید است. مطالعات حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران بویژه جدید قلمداد می‌شود و ورود نخبگان زمینه‌های مختلف درسی و آموزشی به این موضوع در دانشگاه صنعتی شریف *پدیده ای مبارک* است. فراگیری فضای مجازی و حکمرانی سکویی دهه اخیر توسط صاحبان سکوها آنچنان تیز و تند بود که هنوز عده‌ای عالم و مسنول و مدیر باور یا ابراز به تحقق آن ندارند! این عدم شناخت، مطالعات این حوزه را ضروری‌تر و در عین حال تحقق نتایج آن را دشوارتر می‌سازد.

نهادسازی ضرورت هر کار تیمی است تا ماندگار باشد و مستقل از بنیان گذارانش همچنان موثر بماند. نهادسازی غیرمتمکی به بودجه عمومی کاری بس مشکل است لیکن حتما چابک تر و ماندگارتر، به بنیان گذاران و استماردهندگان نهاد «اندیشکده حکمرانی شریف»

انديشکده حکمرانی شریف پیشرانی تغییر^۱ و عاملیت اصلاح^۲

دکتر سید محمد صادق امامیان
هم‌بنیان‌گذار و مشاور ارشد

نقطه‌عزیمت‌ها و ائتلاف‌های سیاسی و سیاستی سطح بالاست که بازطراحی بنیادین اندیشکده را در پی دارد.

سرمایه انسانی نخبه اندیشکده شامل اساتید دانشگاه‌های معتبر کشور، مشاورین با تجربه سیاستی، و تحلیلگران جوان و انقلابی آن در کنار موقعیت تثبیت‌شده نهادی اندیشکده در پایان سال ۱۴۰۱ اما می‌تواند بستر ساز چنین جهشی باشد. نگاهی به یادداشت مقدماتی سالنامه ۱۴۰۰ اندیشکده، گویای سالی موفق در تحقق اهداف راهبردی تعیین شده است. احیای شاخص‌های عملکردی اندیشکده در پس رکود کرونایی دوسال گذشته، ظهور و بروز رسانه‌ای قابل قبول، توسعه بین‌المللی پرشتاب، واکنش به‌زمان به بحران‌های اجتماعی سال ۱۴۰۱، و تمرکز بر ارتباط معنادار با نهادها و اندیشمندان حوزوی نمایی قابل قبول از مجموعه‌ای

شرایط حکمرانی در کشور ما امروزه حاصل تجمیعی عواملی بهم‌پیوسته چون تکرر مسائل بدترکیب سیاستی^۳، انباشت تعلل‌ها، تخدیر بروکراتیک، فشار بین‌المللی، ناهمبستگی اجتماعی، و محافظه‌کاری سیاسی است که به جاماندگی فزاینده از روند تحولات منجر شده است. واقعیتی که بسنده‌گی اندیشکده به سیاست‌پژوهی و حتی سیاست‌سازی را بدون توجیه می‌کند.

در چنین شرایطی آرایش جدید اندیشکده باید خروج از گارد نظری و صرفاً مشاوره‌ای به سوی ایفای نقش “نهاد مصلح سیاستی”^۴ و “میانداری تغییرات حکمرانی”^۵ باشد. لازمه تحقق این کارکرد جدید نقد مبنایی زمینه‌های اجتماعی-سیاسی شرایط موجود، تولید بسته‌های تحولی متهورانه، زمینه‌سازی اجراپذیری فنی-اجتماعی آن، و ایجاد

مستقل و بدون پشتوانه‌های اداری و سیاسی ارائه می‌دهد.

اندیشکده در سال ۱۴۰۱ اما دچار فقدان جبران‌ناپذیر هم شد. رحلت مجاهدانه استاد عزیزم مرحوم دکتر روستاآزاد در جایگاه ریاست اندیشکده حکمرانی شریف، امسال را برای همه ما با خاطره‌ای تلخ برای همیشه ماندگار کرد. با این وجود عنایات و همکاریهای دکتر جلیلی، ریاست محترم دانشگاه شریف، و حمایت‌های برادرانه جناب دکتر نایبی نماینده محترم دانشگاه در هیات مدیره، از جمله نقاط ماندگار امسال بود که دورنمای روشنی از توسعه نهادی اندیشکده بعنوان موسسه‌ای دانشگاهی را ترسیم می‌کند.

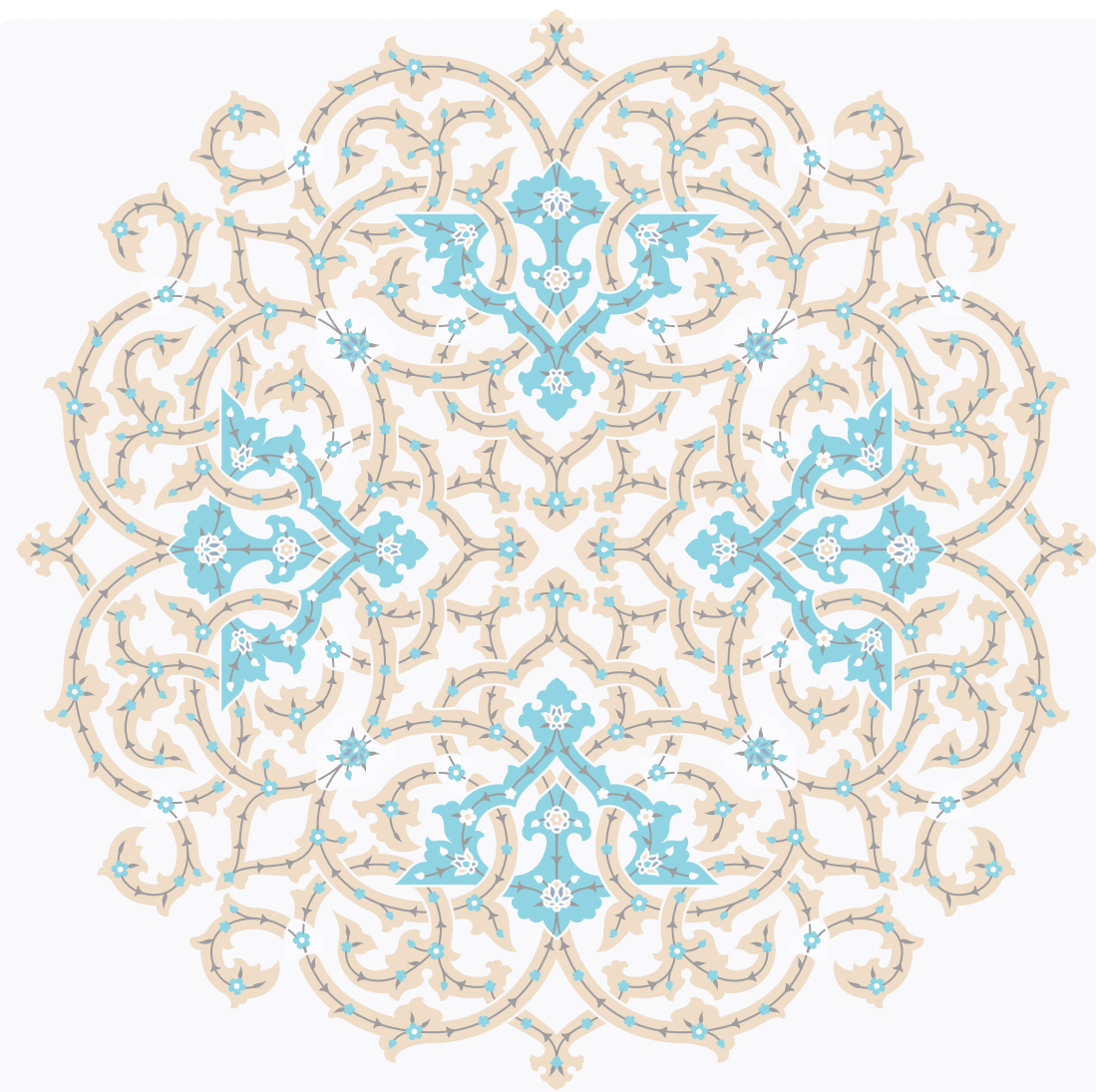
هرچند سال ۱۴۰۱ پایان ارتباط رسمی اینجانب با اندیشکده در جایگاه ریاست هیات مدیره بود^۶، اما به رسم ادب و به سنت مالوف ایرانی و اسلامی در واپسین روزهای سال ۱۴۰۱، از تلاش‌های

همه همکاران سابق و همراهان همیشگی‌م در شجره طوبه اندیشکده حکمرانی شریف قدردانی می‌کنم و به یمن اعیاد شعبانیه و شروع رمضانیه سال ۱۴۰۲، سالی پرپرکت و عاری از آسیب و نقصان را برای ایران اسلامی عزیزمان از درگاه الهی مسالت دارم.

پاورقی

۱. Change driver
۲. Reform agent
۳. Wicked problems
۴. Policy reform institution
۵. Governance shift mediator/facilitator

۶. از ابتدای سال ۱۴۰۲ بعنوان هیات علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و در جایگاه مشاور اندیشکده با این نهاد ارزشمند در ارتباط خواهم بود. انشالله.

دکتر محمد مهدی نایی
نماینده رییس دانشگاه و عضو هیات مدیره

دکتر روستا آزاد بزرگترین حامی اندیشکده بود

بازنگری‌های جدی و اساسی دارد. به یاد دارم که در دهه اول انقلاب اگر کسی سخنی از لزوم توجه به اقتصاد می‌زد با مهر کاپیتال‌یست بودن یا مارکسیست بودن رانده می‌شد اما سختی‌های دهه اخیر به همه ما فهماند که برای موجودی که به قول صدرالمتالهین جسمانیة الحدوث و روحانیة البقاء است، اقتصاد و تأمین زندگی مادی چقدر مهم است و بدون آن، رشد اخلاقی و معنوی هم بعید است حاصل شود که لولا الخبز لما صلینا خداوند را سپاس که از آن غفلت بدین توجه رسیدیم اما غفلت‌های دیگری هم هست که شاید سختی‌های فعلی ما را از آن برهاند، شاید!

سال ۱۴۰۱ سال سختی بود هم برای اندیشکده و هم برای کشور. برای اندیشکده از آن‌رو که یکی از بزرگ‌ترین حامیان خود یعنی دکتر روستا آزاد را از دست داد. عزیز بزرگواری که چه در زمان معاونت پژوهشی دانشگاه و چه در زمان ریاست دانشگاه و چه بعد از آن توجه ویژه‌ای به لزوم خردورزی در حکمرانی و تقویت این بخش داشت و نهایتاً در ماه‌های آخر عمر خود، منصب ریاست اندیشکده را به عهده گرفت. اما برای کشور از آن‌رو که ناآرامی‌های داخلی، فشارهای خارجی، مرگی تقریبی برجام، همگی شرایط کشور را سخت‌تر کرد و البته به مصداق ان مع العسر یسراً (که به نظر مضمون متفاوت دارد با سیجعل الله بعد عسر یسراً)

این سختی‌ها شاید جرقه مبارکی باشد بر پی‌بردن همگان بر این که تداوم مدل حکمرانی و اداره کشور در بیش از نیم‌قرن گذشته ایران (چه قبل و پس از انقلاب) در مجموع جای

علی سعد
مدیر اندیشکده حکمرانی شریف

تغییر نسل، توسعه ظرفیت پژوهشی، حرکت در مسیر حل چالش‌های نوظهور

اندیشکده حکمرانی شریف در سال ۱۴۰۱ با چند چالش و فرصت جدید روبرو بود. از یک سو شاهد شروع به فعالیت نسل جدیدی از مدیران و پژوهشگران در حوزه‌های مختلف حکمرانی بود. از این جهت هم نیروهای نخبه تازه نفس توانستند جای مدیران و پژوهشگران با تجربه در سال گذشته را پر کنند و هم اینکه با تثبیت ساختار جدید اندیشکده با حضور مدیران قدیمی‌تر در جایگاه مشاوران ارشد اندیشکده توانست از ظرفیت دانش انباشته آنها برای توسعه شتابان خود استفاده کند.

از سوی دیگر شروع به کار دولت جدید با توجه به ورود نسل جدیدی به نظام حکمرانی کشور، ظرفیت تازه‌ای برای اثربخشی سیاستی پیش روی اندیشکده قرار داد که تلاش شد در حوزه‌هایی مورد تمرکز اندیشکده تا حد ممکن کمک‌هایی به دولت مستقر انجام گیرد. همچنین با توسعه چتر اندیشکده

حکمرانی شریف در چند سال گذشته، امسال نیز توانستیم از ظرفیت پژوهشگران دانشگاه‌های مطرح کشور برای حل چالش‌های سیاستی استفاده کنیم. از این رو امسال علاوه بر پیگیری طرح‌های گذشته با دستگاه‌های اجرایی کشور از جمله معاونت علمی، سازمان اداری و استخدامی، مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت، مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری، صدا و سیما، با مجموعه‌های دیگری نیز کار به صورت جدی شروع شد. لذا با مجموعه‌های بنیاد ملی نخبگان، کمیسیون ملی یونسکو، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، مرکز مطالعات سیاسی و بین‌الملل وزارت خارجه، صندوق حمایت از پژوهشگران و نوآوران، وزارت راه و شهرسازی، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، و چند سازمان و نهاد دیگر تعریف کار و همکاری مشترک شکل گرفت.

تمرکز اندیشکده حکمرانی شریف در سال ۱۴۰۱ فعالیت‌های سیاست‌پژوهی با چاشنی انتشار عمومی رویدادها و پژوهش‌ها بود تا از فرصت پدید آمده پس از دوران رخوت کرونا، بتواند اثرگذاری خود را نه تنها بر سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان بلکه در حوزه افکار عمومی نیز توسعه دهد و با طرح موضوعات مهم کشور در نشست‌های عمومی جامعه را با اولویت‌های سیاستی کشور آشنا کند.

انتشار گزارش دولت سیزدهم در گام اول که به ارزیابی عملکرد دولت در یکسالگی می‌پرداخت و گزارش تنظیم‌گری اعتراضات از جمله کارهای اقتضایی اندیشکده بود که با بازخورد خوبی در میان جامعه اندیشه‌ورز و تصمیم‌گیران کشور مواجه شد.

در این سال با استفاده از پژوهش یکی از گروه‌ها، شاخص ارزیابی اندیشکده توسعه پیدا کرد و برای اولین بار بر مبنای

آن مسیر حرکت یک سال مورد ارزیابی قرار گرفت که تصویری جامع از فراز و نشیب‌های اندیشکده در سال ۱۴۰۱ به نمایش گذاشت.

در پایان جا دارد یادی از مرحوم دکتر روستاآزاد داشته باشم که این شجره طیبه محصول تلاش‌ها و نگاه عملگرایانه ایشان برای حل مسائل کشور بود و هر گونه قدم مثبتی برای حل مشکلات مردم در این اندیشکده برداشته می‌شود یقیناً ثواب آن جزو آثار ماتاخر برای ایشان محسوب خواهد شد.

به امید اینکه در سال ۱۴۰۲ با بهره‌گیری از تجربیات ۷ سال گذشته اندیشکده حکمرانی شریف، بتوانیم اثرگذاری طرح‌های در دست پژوهش گروه‌ها و مراکز خود را افزون کنیم و نقش پررنگ‌تری در مسیر حرکت کشور و حل چالش‌های حکمرانی پیش رو داشته باشیم.

تاریخچه و معرفی

اندیشکده حکمرانی شریف:

مروری اجمالی بر تاریخچه، اصول و اهم دستاوردها

اندیشکده حکمرانی شریف در ادامه سنت ورود دانشگاه صنعتی شریف به عرصه علوم اجتماعی-انسانی که از ابتدای دهه هشتاد شمسی آغاز شده بود، در سال ۱۳۹۴ به همت جمعی از اعضای هیات علمی و دانش‌آموختگان دانشگاه و با محوریت مرحوم دکتر روستاآزاد و حمایت‌های دکتر سهراب‌پور (روسای اسبق دانشگاه) بعنوان یک *اندیشکده دانشگاهی مستقل* (به شماره ثبت ۳۸۳۴۲) و با هدف ایجاد ارتباط بین دانشگاه و عرصه حکمرانی و سیاستگذاری عمومی کشور تشکیل گردید.

با نگاهی کلی بر قریب هشت‌سال فعالیت این اندیشکده می‌توان ادعان کرد که این نهاد با بکارگیری جمع قابل توجهی از اساتید و فارغ‌التحصیلان دانشگاه و سایر دانشگاه‌های برتر کشور و جهان، سعی در نهادینه‌سازی مشارکت فعال نخبگان در عرصه سیاستگذاری و ارتقای شاخص‌های حکمرانی کشور عزیزمان داشته است. در این میان موفقیت نسبی در طرح ایده‌های متعدد نوآورانه سیاستی در سطوح عمومی و نخبگانی جامعه، نقش محوری در ارایه و تصویب چندین سند سیاستی، قانونی و مقرراتی ملی در شوراهای عالی،

مجلس شورای اسلامی و نهادهای تنظیم‌گر ملی؛ پیشانی چندین تحول ساختاری و نهادی؛ توسعه ارتباطات بین‌المللی نخبگانی و اندیشکده‌ای؛ و مجموعاً الگوسازی و الهام‌بخشی در توسعه و تکثیر نهادهای مشاوره سیاستی مدرن و نسل جدید اندیشکده‌های دانشگاهی در کشور از جمله اثرات راهبردی تشکیل این مجموعه بوده است.

پایبندی اندیشکده به *اصول راهبردی* خود از جمله تاکید بر رویکرد انضمامی و اختصاصات اسلامی-ایرانی حکمرانی، التزام به عملگرایی سیاستی، پرهیز متعمدانه از فعالیت و اتصال سیاسی، توسعه ارتباط و تعامل بین‌المللی، حفظ استقلال مالی و تحلیلی، و توسعه دایمی بسته ابزارهای نوآورانه اثربخشی سیاستی در گذر زمان *تمایز رویکردی* اندیشکده با نهادهای مشاوره سیاستی مشابه را بیش از پیش نمایان ساخته و امکان حضور موثر و طولانی‌مدت آنرا در عرصه حکمرانی کشور علیرغم تحولات سیاسی در دولت‌ها و مجالس متعدد فراهم آورده است.

از منظر نهادی و باهدف حفظ استقلال ساختاری و ماهیت اندیشکده‌ای، پس از دوره‌ای از ارتباط غیرمستقیم با دانشگاه صنعتی شریف از طریق اعضای هیات علمی مرتبط و تفاهم‌نامه‌هایی با دپارتمانهای دانشگاه، از سال ۱۴۰۰ و با مشارکت مستقیم دانشگاه در مالکیت اندیشکده (از طریق شتابدهنده حسناشریف) و حضور نماینده ریاست محترم دانشگاه در هیات مدیره، اتصال حقوقی اندیشکده حکمرانی و دانشگاه صنعتی شریف وارد مرحله جدیدی شد که امیداست الگوبخش نسل نوینی از موسسات دانشگاهی باشد.

افتتاحیه اندیشکده حکمرانی شریف با حضور دکتر سعید سهراب‌پور، رئیس اسبق دانشگاه صنعتی شریف- ۱۳۹۴

جلسه شورای عمومی اندیشکده حکمرانی شریف با حضور مرحوم دکتر رضا روستاآزاد، رئیس اسبق دانشگاه صنعتی شریف - ۱۳۹۶

در لیست حاضر مجموعه نهادهای و سازمان‌هایی قرار دارند که در سال ۱۴۰۱ با اندیشکده حکمرانی شریف طرف قرارداد بوده‌اند یا به صورت داوطلبانه از ما حمایت مالی کرده‌اند و یا موسسات سیاست‌پژوهی که در این سال طرف یک همکاری مشترک با اندیشکده قرارداد داشته‌اند.

- معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری
- بنیاد ملی نخبگان
- سازمان تبلیغات اسلامی
- حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی
- شورای رقابت
- پژوهشکده شورای نگهبان
- اداره کل انتخابات شورای نگهبان
- سازمان اداری و استخدامی
- خانه اندیشه ورزان ایران
- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
- هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی
- خانه خلاق و نوآوری قوه مقننه
- کتابخانه مجلس شورای اسلامی
- مرکز ملی فضای مجازی
- سازمان صداوسیما
- ساترا
- معاونت اقتصادی سازمان برنامه و بودجه
- پارک فناوری پردیس
- شرکت فناپ تک
- شرکت نقش بتن آتیل

- هولدینگ خلیج فارس
- شرکت مهیمن
- شرکت سنگ آهن مرکزی
- پژوهشکده شهید رضایی
- دانشگاه صنعتی شریف
- دانشگاه امیرکبیر
- مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه
- دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه
- کمیسیون ملی یونسکو-ایران
- دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام
- شورای عالی انقلاب فرهنگی
- دفتر هیأت دولت
- مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری
- پژوهشکده مطالعات فناوری ریاست جمهوری
- سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
- ستاد راهبردی تحول دولت
- استانداری یزد
- کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی
- دیوان محاسبات (هیأت مستشاری)
- موسسه فقه نظام
- اندیشکده شفافیت برای ایران
- شبکه کانون تفکر ایران (ایتان)
- اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر
- اندیشکده دین و حکمرانی
- موسسه مسیر
- موسسه هدایت تخصصی رضوان شریف
- اندیشکده معنا
- اندیشکده فطن
- مجموعه رسانه ای «ازما»

اعضای ادوار هیات مدیره

محمد مهدی آقا محمد حسین تجریشی
عضو ناظر

مرحوم دکتر رضا روستاآزاد
رئیس و عضو سابق

حمزه قطبی نژاد
مشاور هیات مدیره

محمد مهدی ناییبی
نماینده رییس دانشگاه صنعتی شریف

خدیجه امیدی
مشاور هیات مدیره

سید احسان خاندوزی
عضو سابق

حمزه امیری
مشاور هیات مدیره

سید محمد صادق امامیان
عضو سابق

روح الله حمیدی مطلق
عضو

حسین میرزاپور
عضو سابق

مهدی زینالو
عضو

امیراحمد ذوالفقاری
عضو سابق

عاطفه مرادی اسلامی
عضو

علی مروی
عضو سابق

سید مرتضی حسینی
عضو

مرتضی زمانیان
عضو سابق

موسسین

مرحوم دکتر رضا روستاآزاد

حجت الاسلام والمسلمین
محمد قمی

دکتر سید محمد صادق امامیان

مدیران اندیشکده

سید محمدصادق امامیان
(۹۴ - ۹۷)

علی مروی
(۹۷ - ۹۹)

حمزه امیری
(۹۹ - ۱۴۰۱)

مرحوم دکتر رضا روستاآزاد
رئیس
(۱۴۰۱)

علی سعد
مدیر
(۱۴۰۱)

مدیران گروه‌ها

مژده ناطقی
دانشجوی دکتری خط مشی‌گذاری
عمومی
مدیر گروه باشگاه تنظیم‌گری ایران

سید حسین هاشمی
دانشجوی دکتری حقوق عمومی،
دانشگاه امام صادق علیه السلام
مدیر گروه نظام حکمرانی

عاطفه مرادی اسلامی
دانشجوی دکتری حقوق عمومی
دانشگاه تهران
مدیر گروه مرکز مطالعات پارلمان

امیرحسین عباسپور
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
علم و فناوری دانشگاه شریف
مدیر باشگاه سیاست‌پژوهی

سید محمدحسین خلیلی
کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی
و رسانه دانشگاه تهران
مدیر گروه حکمرانی ارتباطات و رسانه

روح‌الله هنرور
دکترای سیستم‌های اطلاعاتی، مدرسه
اقتصاد لندن (LSE)
مدیر گروه مطالعات دولت و بخش
عمومی

مجید افشانی
دانشجوی دکتری علوم سیاسی
دانشگاه علامه طباطبائی
مدیر گروه بین‌الملل

محمد مهدی جعفریان
دکتری خط مشی‌گذاری عمومی
مدیر مرکز مطالعات توسعه و رقابت

مشاوران گروه‌ها

علی صنایعی
عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

امیراحمد ذوالفقاری
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق

سعید زریمان
عضو هیئت علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی

حسین میرزاپور
دکتری مدیریت از مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه مونترال کانادا

مرتضی زمانیان
عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

سید محمدصادق امامیان
عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

عبدالکریم خیامی
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق

اسماعیل بقایی هامانه
سفیر سابق جمهوری اسلامی ایران در ژنو و مشاور وزیر امور خارجه

مجتبی فردوسی پور
سفیر سابق ایران در اردن

علی مرتضی بیرنگ
رئیس سابق مرکز مطالعات بین‌المللی معاونت علمی ریاست جمهوری

سیاوش رهپیک
مشاور سابق وزیر خارجه در امور بین الملل

سید احمد حبیب نژاد
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

بهادری جهرمی
مشاور رئیس پژوهشگاه شورای نگهبان

حمزه امیری
دکتری علوم شناختی

مشاوران گروه‌ها

کیومرث اشتریان
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

علی اصغر پورعزت
رئیس دانشکده حکمرانی دانشگاه تهران

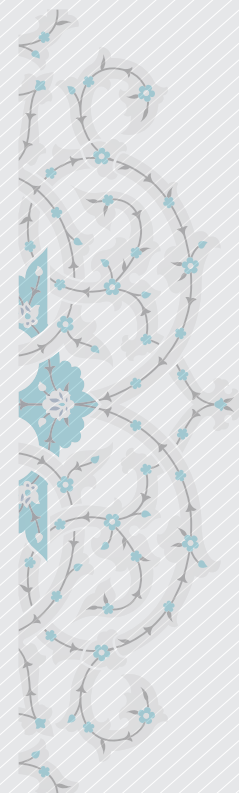
مسعود شادنام
عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف

مهدی زینالو
دکتری سیاست‌گذاری عمومی دانشگاه علم و صنعت

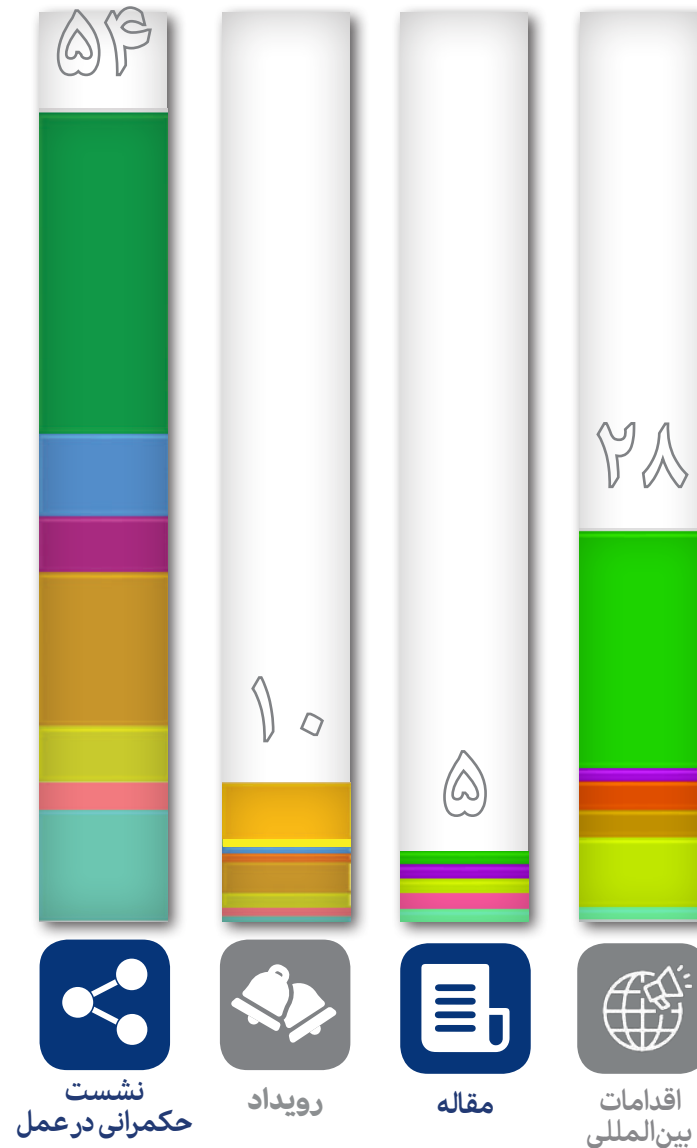

سید مرتضی حسینی
کارشناس ارشد مدیریت کسب و کار دانشگاه صنعتی شریف

شبکه

اندیشکده حکمرانی شریف

دکتر رضا روستا آزاد

مرگ چنین خواجه نه کاریست خرد...

برای چون منی که سالها رهین الطاف و پدری‌های استاد عزیزم دکتر روستا آزاد بوده‌ام، نوشتن دررثای او کار راحتی نیست. این مرد بزرگ نه تنها در قامت استادی و ریاست دانشگاه، بلکه به مثابه تجسم تمام عیار یک مجاهد علمی و صنعتی، سیاستمدار انقلابی، مدیر توسعه‌گرا، و مفتخر به مقام منیع خادمی امام رضا در خاطره‌ها ماندگار خواهد شد.

زندگی صدای مصمم ایشان بعد از نقاهت بسیار سنگین سال ۹۶ و در پاسخ مطالبه فشار کاری سبک‌تر ایشان هنوز در گوش ما پژواک دارد که: به فکر عرض زندگی باشید و نه طول آن. آخرین مکالمه بنده با ایشان به گله‌گذاری از پشتکار ضعیف نسل جدید گذشت و از قصدشون برای آخرین سفر کاری به کارخانه‌ای در مرز افغانستان علی‌رغم شرایط نامساعد جسمی شون.

اندیشکده حکمرانی شریف هم از جمله یادگارهای نهادی عمر شریف ایشان است. تمامی مراحل حیات از تاسیس اندیشکده در زمان ریاست دانشگاه ایشان تا پذیرش ریاست آن در ماههای پایانی عمر پربرکتشان مرهون بلندنظری این مرد بزرگ بوده است. رجا واثق دارم این وجود شریف مشمول غفران و رحمت واسعه الهی و میهمان رسول مکرم و حضرت صادق در این ایام مبارک باشند.

سید محمد صادق امامیان

مراسم یادبود دکتر رضا روستاآزاد

مراسم یادبود رئیس فقید اندیشکده حکمرانی شریف «دکتر رضا روستاآزاد» در اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد

مراسم بزرگداشت دلت‌ر رضا روستا آزاد رئیس اندیشکده حکمرانی شریف؛ ۲۳/مهر/۱۴۰۱ با حضور جمعی از مشتاقان ایشان و سخنرانی دکتر ناییب «عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف»، دکتر صاحبکار «معاون راهبردی قوه قضائیه»، دکتر مجیدپور «رئیس اندیشکده مدیریت دانشگاه امیرکبیر»، دکتر دهنوی «عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی»، دکتر روح‌الله حمیدی مطلق «پژوهشگر صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی نوآوری اجتماعی»، دکتر نجابت، دکتر علی عسگری، دکتر سیدمحمدصادق امامیان «عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف» و سجاد روستاآزاد «فرزند دکتر رضا روستا آزاد» در سالن جلسات اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد.

معرفی گروه‌ها

مراسم معارفه مرحوم دکتر رضا روستاآزاد بعنوان ریاست اندیشکده حکمرانی شریف - خرداد ۱۴۰۱

باشگاه تنظیم‌گری ایران

باشگاه تنظیم‌گری ایران (بتا)

اندیشکده حکمرانی شریف را می‌توان یکی از پیشگامان توسعه مفهوم تنظیم‌گری در کشور دانست. از بدو تأسیس این اندیشکده در سال ۱۳۹۴، یکی از محورهای اصلی آن موضوع تنظیم‌گری بوده و گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف، به طور متمرکز در این حوزه فعال بوده است. با توسعه نظام تنظیم‌گری و گسترش نهادهای تنظیم‌گر در کشور، می‌توان گفت نظام تنظیم‌گری در ایران، هم‌اکنون در مرحله‌ای خطیر از رشد و بلوغ خود قرار دارد که موفقیت در عبور از چالش‌های این مسیر، نیازمند هماهنگی و هم‌افزایی میان تنظیم‌گران مختلف است. از جمله راهکارها جهت فراهم نمودن این بستر، تشکیل شبکه‌ی تنظیم‌گری است. در همین راستا اندیشکده حکمرانی شریف در سال ۱۴۰۰ اقدام به تأسیس «باشگاه تنظیم‌گری ایران (بتا)» نموده است.

به منظور تحقق اهداف ذکر شده، باشگاه تنظیم‌گری ایران، فعالیت‌های متعددی را در دست اقدام دارد که از جمله می‌توان به برگزاری نشست‌ها و رویدادهای تخصصی، انتشار نشریه تنظیم‌گفتار، رصد اخبار داخلی و بین‌المللی و ارزیابی معماری نهادی تنظیم‌گران مبتنی بر شاخص سلامت تنظیم‌گرا اشاره نمود.

اعضای گروه

-

مژده ناطقی
دانشجوی دکتری خط مشی‌گذاری عمومی
مدیرگروه باشگاه تنظیم‌گری ایران
-

محمد رضا دادگستر
دانشجوی دکتری سیاست‌گذاری عمومی
-

امیرحسین قلندری
دانشجوی کارشناسی ارشد
سیاست‌گذاری علم و فناوری
-

مهدی میرزایی
دانشجوی کارشناسی ارشد
سیاست‌گذاری علم و فناوری
-

سجاد رضایی
دانشجوی کارشناسی ارشد
مدیریت رسانه

گزارش‌ها

- گزارش بررسی تجربیات شبکه‌های تنظیم‌گری در جهان / سید محمدرضا دادگستر
- گزارش ضرورت، کارکرد و ابزارهای شبکه‌های تنظیم‌گری / امیرحسین قلندری - مهدی میرزایی

مقالات

- Towards a Regulatory Governance: The Emergence of More Competent and Convergent Regulatory Agencies in Iran
دکتر سید محمدصادق امامیان - امیرحسین قلندری - مهدی میرزایی

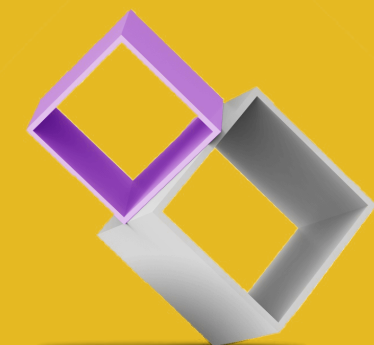
رویداد

- شورای عالی فضای مجازی و مساله حاکمیت دیجیتال

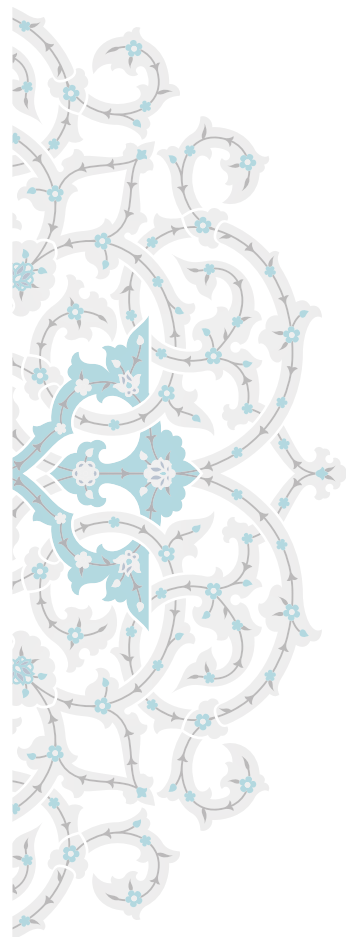
شبکه همکاری

- شورای رقابت
- سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
- سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی
- سازمان اداری و استخدامی

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- ضرورت تدوین ساز و کارهایی برای اجرایی شدن اصل ۲۷ قانون اساسی
سید محمدرضا دادگستر
[فدس آنلاین]
- بریتانیا، هراس پلتفرمی و سبک جدید تنظیم‌گری
سید محمدرضا دادگستر
[ایرنا]
- بررسی عملکرد شورای رقابت در رفع انحصار از اقتصاد کشور
سید محمدرضا دادگستر
[مسیر اقتصاد]
- تنظیم‌گری؛ امر سیاسی یا تکنوکراسی؛ از ترامپ تا ایران اینترنشنال
امیرحسین قلندری
[وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- مقررات‌زدایی در آمریکا؛ از رونالد تا دونالد!
سید محمدرضا دادگستر
[وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- بحران ۱۴۰۱ در فضای مجازی؛ جرایم سلبریتی‌محور یا ضعف حکمرانی؟
مهدی میرزایی
[اندیشکده حکمرانی شریف]
- خاستگاه تنظیم‌گری
امیرحسین قلندری
[وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- ضرورت یا عدم ضرورت تنظیم‌گری
مهدی میرزایی
[وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- معماری نهادی مطلوب تنظیم‌گر؛ کلید تنظیم‌گری مطلوب
مژده ناطقی
[وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- مقررات‌زدایی در عین قاعده‌مندی
مهدی میرزایی
[وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]

مشاور

امیراحمد ذوالفقاری
دکتری علوم اقتصاد دانشگاه علامه
طباطبایی
مشاور ارشد گروه باشگاه تنظیم‌گری
ایران

برنامه‌های رسانه‌ای

- نشست تنظیم‌گری اعتراضات، از رویا تا واقعیت
[سلام تهران / شبکه ۵ سیما]

نشریات

- نشریه تنظیم گفتار شماره ۸- پرونده ویژه: تنظیم‌گری رقابت
- نشریه تنظیم گفتار شماره ۹- پرونده ویژه: تنظیم‌گری فضای مجازی
- نشریه تنظیم گفتار شماره ۱۰ - پرونده ویژه: تنظیم‌زدایی یا ارتقای تنظیم‌گری
- نشریه تنظیم گفتار شماره ۱۱ - پرونده ویژه: ظرفیت تنظیم‌گری و بحران اعتراضات ۱۴۰۱

نشست‌های حکمرانی در عمل

- بررسی چالش‌های شورای رقابت در دوره‌های پیشین و ارائه پیشنهاداتی برای دوره جدید
- بررسی تجارب و درس آموخته‌های تصویب قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار
- تنظیم‌گری اعتراضات؛ از رویا تا واقعیت
- تنظیم‌گری اعتراضات؛ از ایده تا اجرا
- دفتر اول از سلسله گفتگوهای تجربه‌نگاری تنظیم‌گری / بررسی تجربه شورای رقابت به روایت آقای داوودی
- دفتر دوم از سلسله گفتگوهای تجربه‌نگاری تنظیم‌گری / بررسی تجربه سازمان تنظیم مقررات رادیویی به روایت آقای عباسی شاهکوه
- دفتر سوم از سلسله گفتگوهای تجربه‌نگاری تنظیم‌گری / بررسی تجربه شورای رقابت به روایت آقای دکتر فاطمی
- دفتر چهارم از سلسله گفتگوهای تجربه‌نگاری تنظیم‌گری / بررسی تجربه سازمان تنظیم مقررات رادیویی به روایت آقای فلاح جوشقانی

← برنامه‌های کلان در سال ۱۴۰۲

- تهیه اطلس تنظیم‌گری و دستیابی به تصویری از تنظیم‌گران ایران
- ارزیابی نهادهای تنظیم‌گرای اصلی در کشور مبتنی بر مدل سلامت تنظیم‌گر
- زمینه‌سازی ایجاد شبکه تنظیم‌گران ایران
- مطالعه نظام حکمرانی در بخش‌های مختلف نظیر حمل و نقل، انرژی و ... و کمک به شکل‌گیری تنظیم‌گران بخشی مستقل

اقدامات بین‌المللی

- ECPR General Conference, ۲۶ – ۲۲ August ۲۰۲۲, University of Innsbruck
Panel: Towards de-specialization: politicisation and coordination of regulation

ارائه مقاله

Towards a Regulatory Governance: The Emergence of More Competent and Convergent Regulatory Agencies in Iran

اتفاقات مهم در کشور و خروجی‌های گروه

- آغاز به کار دوره جدید شورای رقابت و برگزاری نشست بررسی چالش‌های شورای رقابت در دوره‌های پیشین و ارائه پیشنهاداتی برای دوره جدید در فروردین ۱۴۰۱
- تصویب قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار و برگزاری نشست بررسی تجارب و درس آموخته‌های تصویب قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار
- اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ و تدوین یادداشت‌های تخصصی با عنوان ضرورت تدوین سازوکارهایی برای اجرایی شدن اصل ۲۷ قانون اساسی
- اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ و برگزاری نشست‌هایی با عناوین: تنظیم‌گری اعتراضات، از رویا تا واقعیت
- تنظیم‌گری اعتراضات از ایده تا اجرا
- اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ و انتشار تنظیم‌گفتار شماره ۱۱ با محوریت تنظیم‌گری اعتراضات

گروه نظام حکمرانی

گروه «نظام حکمرانی» اندیشکده حکمرانی شریف، به توصیف، تحلیل و تجویز سیاستی از منظر دانش و الگوهای نوین حکمرانی می‌پردازد و حل مهم‌ترین مسائل ساختاری و کارکردی نظام حکمرانی کشور را هدف اصلی خود می‌داند. فعالیت‌های گذشته گروه شامل ارائه:

- چارچوب حکمرانی چندسطحی ج.ا. ایران،
- اصلاح ساختار نهادهای فراقوه‌ای،
- بازسازی نظام مشاوره سیاستی،
- و طراحی نظام ملی تنظیم گری است.
- از مهمترین مسائل پیش‌روی گروه می‌توان به:
- توسعه شاخص ظرفیت حکمرانی،
- چارچوب نظام مشاوره سیاستی حوزوی،
- بازتعریف تعادل بهینه جایگاه‌های سیاسی و ساختارهای تخصصی،
- و ... اشاره کرد.

برای اثربخشی بهتر، در کنار انتشار آثار علمی، ارتباط و همکاری با نهادهای رسمی کشور (دفتر رهبری، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شوراهای عالی انقلاب فرهنگی و فضای مجازی، مجلس شورای اسلامی، سازمان اداری و استخدامی، شورای نگهبان، دفتر هیأت دولت و ...) و نیز ارائه مقالات علمی در کنفرانس‌های علمی معتبر بین‌المللی از جمله فعالیت‌های این گروه است.

اعضای گروه

-

سید حسین هاشمی
دانشجوی دکتری حقوق عمومی،
دانشگاه امام صادق علیه السلام
مدیر گروه نظام حکمرانی
-

رضا باقری پور
دانشجوی دکتری علوم سیاسی،
دانشگاه تهران
-

حسین نادیان
دانشجوی دکتری علوم سیاسی،
دانشگاه تهران
-

زهرا النجری
دانشجوی کارشناسی ارشد
حقوق کیفری، دانشگاه شهید
بهشتی

گزارش‌ها

- گزارش ارزیابی مرکز پژوهش‌های مجلس
- گزارش ارزیابی مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری
- گزارش سیاستی حکمرانی چند سطحی
- گزارش سیاستی اصلاح ساختار مجمع تشخیص مصلحت نظام
- گزارش سیاستی اصلاح ساختار شورای عالی انقلاب فرهنگی
- گزارش سیاستی اصلاح ساختار شورای عالی فضای مجازی
- گزارش سیاستی نظام تنظیم‌گری فرانسه
- گزارش سیاستی نظام تنظیم‌گری ایالات متحده آمریکا
- گزارش سیاستی نظام تنظیم‌گری آلمان

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- الزامات حکمرانی بحران‌های اجتماعی / سید محمدصادق امامیان
- نهنگ‌های مشاوره سیاستی در گرداب دیوانسالاری / رضا باقری پور
- گارد سیاستی آقای رئیس جمهور / رضا باقری پور
- قانون جامع ساماندهی تنظیم‌گران؛ انسجام‌بخشی و هماهنگ‌سازی در نظام حکمرانی / سید حسین هاشمی [پیوست]
- تنظیم‌گری و تفکیک قوا؛ چالشی قابل حل در نظام حکمرانی / زهرا النجری [وبسایت اندیشکده حکمرانی شریف]

رویداد

- زیست بوم مشاوره سیاستی؛ چالش‌های جهانی و فرصت‌های ملی / دکتر لژی پال
این رویداد به اکوسیستم و نهادهای مشاوره سیاستی از دو منظر بین‌المللی و داخلی پرداخت و ضمن شناسایی چالش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، تجربیات داخلی نیز بازخوانی و بررسی گردید.

مقالات

- **The Iranian Policy Advisory System: Moving beyond Traditionality towards Technicization and the Emergence of an Advisory Eco-System**
دکتر سید محمدصادق امامیان - رضا باقری پور
[ورکشاپ دانشگاه حمد بن خلیفه قطر با عنوان
Interrogating Expertise: Policy Experts, Policy Knowledge and the Emergence of Non-Traditional Knowledge Systems
HBKU (QATAR)]

نشست‌های حکمرانی در عمل

- چیستی و چرایی برخی ناهنجاری‌ها در تجمعات اخیر / سجاد صفار هرندي - بهاره آروين
- عصرانه با مشاوران سياست (۱): مشاوره سياستى و دولت، همكارى‌ها و ناهمكارى‌ها / دكتر مهدى ثنائى - مهندس صابر ميرزايى
- عصرانه با مشاوران سياست (۲): مشورت سياست با ديپتا / دكتر حسين ميرزاپور - دكتر اميرحسين عسگرى
- عصرانه با مشاوران سياست (۳): نقش نهادهای مشاوره سياستى حوزوى و دانشگاهى در حل مسائل کشور / دكتر محسن قنبريان - دكتر محمدمهدى تجرىشى
- الگوى حکمرانى و راهكارهاى اصلاح پذيرى حکومت / دكتر اشتريان - مهندس ميرزايى - دكتر مشايخى - دكتر يزدان پناه
- مساله دانشگاه در نسبت با جامعه و سياست / دكتر آروين - دكتر على اشرف نظرى - دكتر محمدحسين بادامچى - دكتر مرتضى زمانيان - دكتر على ملكى

سخنرانی

- مفهوم نظام مشاوره سياستى و تجربه ايران
رضا باقرى پور

[سازمان امور استخدامى]

مشاوران

دکتر سيد محمدصادق اماميان
دکترى سياست‌گذارى عمومى دانشگاه
Edinburgh اسكاتلند
هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانى شريف

سيد مرتضى حسنى
کارشناس ارشد مديريت کسب و کار دانشگاه
صنعتى شريف

اتفاقات مهم در کشور و خروجی های گروه

- اعتراضات پاییز و زمستان ۱۴۰۱
- یادداشت متناظرآن با عنوان حکمرانى بحران اجتماعى / دكتر سيد محمدصادق اماميان
- نشست‌های متعدد با موضوع اعتراضات و حکمرانى بحران

برنامه‌های کلان در سال ۱۴۰۲

- پروژه شاخص ظرفيت حکمرانى در ايران
- امتداد و اثريخشى پروژه نظام مشاوره سياستى
- امتداد و اثريخشى پروژه نظام ملى تنظيم‌گرى
- امتداد و اثريخشى پروژه اصلاح ساختار نهادهای فراقوه‌ای

شبکه همکاری

- ۱- دفتر رهبرى
- ۲- مجمع تشخيص مصحلت نظام
- ۳- شورای نگهبان
- ۴- شورای عالی فضای مجازى
- ۵- شورای عالی انقلاب فرهنگى
- ۶- مجلس شورای اسلامى
- ۷- دفتر هیأت دولت
- ۸- سازمان ادارى و استخدامى

پروژه‌ها

- پروژه تدوين چارچوب ارزيابى توانمندى واحدهای مشاوره سياستى
- پروژه اصلاح ساختار نهادهای فراقوه ای
- پروژه بازطراحى نظام ملى تنظيم‌گرى

گروه مرکز مطالعات پارلمان

مرکز مطالعات پارلمان، به عنوان اولین و شاید تنها نهاد تخصصی مستقل مطالعات پارلمانی در کشور، در سال ۱۳۹۶ با هدف اصلاح فرایند های مجلس در سطح عملی و توسعه گفتمان مطالعات پارلمان در سطح نظری با تمرکز بر استفاده از ظرفیت دانش پژوهان جوان کشور تشکیل شد و با انجام پژوهش های سیاستی مساله محور، تهیه پیش نویس قوانین مرتبط با عملکرد داخلی مجلس، برگزاری نشست های تخصصی و رویداد های ترویجی و ارائه مشاوره سیاستی به نمایندگان و نهادهای مرتبط با مجلس، هدف اصلی « ارتقای کارآمدی مجلس شورای اسلامی» را دنبال می نماید. بدین ترتیب انتظار می رود نتایج حاصل از تلاش های این مرکز منجر به بهبود کمی و کیفی طرح ها و لوایح و همچنین بهبود امر نظارت در مجلس و فرایند نمایندگی ملت شود.

اعضای گروه

عاطفه مرادی اسلامی
دانشجوی دکتری حقوق عمومی
دانشگاه تهران
مدیر گروه مرکز مطالعات پارلمان

محمدحسین اعلمی
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
دانشگاه صنعتی شریف

محدثه سروش بیگدلی
دانشجوی دکتری حقوق عمومی
دانشگاه تهران

حسن اعمایی
دانشجوی دکتری علوم سیاسی
دانشگاه تهران

حدیثه ربیعی
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
اجتماعی دانشگاه تهران

پروژه‌ها

- تهیه پیش نویس اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی
- تهیه پیش نویس طرح صلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس
- بسته سیاستی اصلاح ساختار بودجه ریزی
- داوری رویداد ملی اقدام

گزارش‌ها

- لابی گری پارلمانی در ایالت متحده امریکا
عاطفه مرادی اسلامی
[وب‌سایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- مطالعه تطبیقی مفهوم و مصدق سوء رفتار در نمایندگی مجلس
حدیثه ربیعی
[وب‌سایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- چارچوب تعاملی دولت و مجلس در فرایند بودجه ریزی / بررسی تطبیقی
مشارکت عمومی در فرایند قانونگذاری
محدثه سروش بیگدلی
[پروژه مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری]
- بررسی تطبیقی شیوه های مشارکت عمومی در فرایند قانونگذاری
گلنوش تخشید - عاطفه مرادی اسلامی
[وب‌سایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- قانونگذاری آینده گرا، ضرورت و ابزارها
عاطفه مرادی اسلامی
[مرکز پژوهش‌های مجلس]
- تحلیل روندهای دموکراسی نمایندگی و آینده پارلمان ها
عاطفه مرادی اسلامی
[مرکز پژوهش‌های مجلس]
- نسبت فناوری و کارکردهای پارلمانی
عاطفه مرادی اسلامی
[خانه خلاق و نوآوری قوه مقننه]

مقالات

- تغییر پارادایم قانون گذاری در دوران گذار به عصر دیجیتال
عاطفه مرادی اسلامی

[فصلنامه علمی و پژوهشی تحقیقات حقوقی دانشگاه شهید بهشتی]

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- قانونگذاری در اتحادیه اروپا؛ ایجاد کانال هایی برای ارتباط بهتر با شهروندان
حدیثه ربیعی
[وب‌سایت اندیشکده حکمرانی شریف]
- متمركز سازی فرایند بودجه ریزی
محدثه سروش بیگدلی
[روزنامه فرهیختگان]
- مشارکت در قانونگذاری، ابزار حکمرانی مردمی
عاطفه مرادی اسلامی
[اقتصاد آنلاین]
- فرصت‌ها و تهدیدهای انتخابات آینده مجلس
عاطفه مرادی اسلامی
[خبرآنلاین]
- بررسی چالش‌های نظام فعلی انتخابات
محمدحسین اعلمی
[روزنامه فرهیختگان]
- از حق بر نافرمانی مدنی تا تکلیف بر منع تضعیف نظام
عاطفه مرادی اسلامی
[وب‌سایت اندیشکده حکمرانی شریف]

مشاوران

مهدی زینالو

دکتری سیاست‌گذاری عمومی
دانشگاه علم و صنعت

دکتر سید محمدصادق امامیان

دکتری سیاست‌گذاری عمومی دانشگاه
Edinburgh اسکاتلند

هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف

DR. Tapio Raunio

استاد تمام دانشگاه تامپره فنلاند/ عضو هیات
تحریریه ژورنال parliamentary affairs

دکتر سعید نریمان

عضو هیات علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی

دکتر سید احمد حبیب نژاد

عضو هیات علمی پردیس فارابی دانشگاه تهران

دکتر علی صناعی

عضو هیات علمی دانشکده علوم سیاسی
دانشگاه شهید بهشتی

دکتر بهادری جهرمی

عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس و
مشاور رئیس پژوهشکده شورای نگهبان

دکتر مرتضی زمانیان

عضو هیات علمی دانشگاه امیرکبیر

مصاحبه‌ها

طرح اصلاح نظام انتخابات

محمدحسین اعلمی [روزنامه قدس]

اقدامات بین‌المللی

آخرین یافته‌های پژوهشی در حوزه مطالعات پارلمان

(تایید پروپوزال‌های ارسالی)

[مدرسه تابستانه مطالعات پارلمان ECPR2022]

حضور برخط در رویداد بین‌المللی ابزارهای مشارکت
تقنینی

[وابسته به IPU اتحادیه بین‌المللی]

عضویت و شرکت در برنامه‌های شبکه بین‌المللی
پارلمان پژوهان

[Ipen]

ارسال مقاله با موضوع چالش‌های تنظیم‌رفتار
نماینده

[کنفرانس IPSA انجمن بین‌المللی علوم سیاسی]

اتفاقات مهم در کشور و خروجی‌های گروه

- ۱- رایزنی پیرامون اصلاح نظام انتخابات در کمیسیون شوراها و هیات رئیسه همزمان با طرح مجدد موضوع در صحن
- ۲- رایزنی پیرامون طرح اجرای سیاست‌های کلی قانونگذاری در معاونت قوانین و کمیسیون مشترک مجلس
- ۳- نشست تخصصی پیرامون چارچوب سوت زنی در قوه مقننه همزمان با در دستور کار قرار گرفتن طرح حمایت از افشاگران فساد در کمیسیون قضایی مجلس

نشست‌های حکمرانی در عمل

- چارچوب سوت زنی در قوه مقننه
- رونمایی از طرح اصلاح نظام انتخابات
- نقد و بررسی کتاب سیاست‌های کلی قانونگذاری
- بازخوانی تجربه تفاهم سه قوه در حوزه تنقیح قوانین

شبکه همکاری

- ۱- کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی
- ۲- کمیسیون‌های مرتبط در مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۳- اداره کل انتخابات شورای نگهبان
- ۴- معاونت اقتصادی سازمان برنامه و بودجه
- ۵- دیوان محاسبات (هیات مستشاری)
- ۶- کتابخانه مجلس
- ۷- پژوهشکده شورای نگهبان
- ۸- خانه خلاق و نوآوری قوه مقننه
- ۹- خانه اندیشه و زبان
- ۱۰- مجموعه رسانه‌ای «ازما»

برنامه‌های کلان در سال ۱۴۰۲

- توسعه گفت‌وگو دیپلماسی پارلمانی
- تجربه‌نگاری زندگی سیاسی نمایندگان موثر مجلس
- دوره‌های آموزشی ویژه نامزدهای انتخابات مجلس دوازدهم

کتاب

دانشنامه مطالعات پارلمان
نویسنده: جمعی از پژوهشگران مرکز مطالعات پارلمان

رویدادها

- نخستین مدرسه تابستانه مطالعات پارلمانی
- دومین رویداد تخصصی مطالعات پارلمان و حکمرانی*

اقدامات بین‌المللی

آخرین یافته‌های پژوهشی در حوزه مطالعات پارلمان
(تأیید پروپوزال‌های ارسالی)

[مدرسه تابستانه مطالعات پارلمان ECPR2022]

حضور برخط در رویداد بین‌المللی ابزارهای مشارکت
تقنینی

[وابسته به IPU اتحادیه بین‌المللی]

عضویت و شرکت در برنامه‌های شبکه بین‌المللی
پارلمان پژوهان

[Ipen]

ارسال مقاله با موضوع چالش‌های تنظیم‌مرفتار
نماینده

[کنفرانس IPSA انجمن بین‌المللی علوم سیاسی]

نشریات

- ماهنامه مطالعات پارلمان (۵ - ۱)

*دومین رویداد تخصصی مطالعات پارلمان و حکمرانی

اهداف دوره:

این رویداد برای دومین سال پیاپی با هدف توسعه گفت‌وگو علمی-
تطبیقی به کارکردهای پارلمان، تبیین نظام مسائل اولویت دار مجلس
شورای اسلامی و شناسایی و تربیت ظرفیت‌های بالقوه اندیشه ورز
برای مجلس و نهادهای مرتبط این قوه توسط مرکز مطالعات پارلمان
در اندیشکده حکمرانی شریف و با مشارکت خانه اندیشه ورزان جوان،
باشگاه سیاست پژوهی اتحادیه انجمن‌های علوم سیاسی کشور و
جنبش ازما برگزار گردید.

رویکرد دوره:

این دوره با رویکردی میان‌رشته‌ای و کارکرد گرایانه به بررسی چالش‌
های ساختاری و عملکردی مجلس پرداخته و با بهره‌گیری از آرایه
مدیران اجرایی، نمایندگان مجلس، اعضای شورای نگهبان و اساتید
دانشگاه سعی در ایجاد پیوند در دو ساحت نظر و عمل داشته است.
همچنین با طراحی یک فراخوان یادداشت سیاستی در محورهای
رویداد در بازه قبل از برگزاری، سعی شد تا فضایی جهت شناسایی
افراد دغدغه مند و جمع‌آوری ایده‌های نخبگانی فراهم شود که در
اختتامیه دونفر برگزیده اعلام شدند.

مخاطبان دوره:

مخاطبان این رویداد شامل دانشجویان، فارغ‌التحصیلان و پژوهشگران
رشته‌های مرتبط با حوزه حکمرانی و فعالین اندیشکده‌ها بودند.
تعداد نفرات شرکت‌کننده در این دوره شامل ۲۲ عضو مجازی و ۲۲
عضو حضوری بود.

باشگاه سیاست پژوهی

باشگاه سیاست پژوهی

باشگاه سیاست پژوهی که از سال ۱۳۹۹ آغاز به کار کرد رسالت اصلی خود را توسعه و فروش نیروی انسانی زنده در حوزه سیاست گذاری و حکمرانی قرار داده است. ماموریت باشگاه سیاست پژوهی آموزش، توانمند سازی، جریان سازی و تسهیل ورود جریان نیروی انسانی نخبه به حوزه تخصصی سیاست پژوهی ناظر به چالش های سیاستی کشور است. «ترویج»، «آموزش» و «ارتقا و توانمندسازی» سه دسته از انواع برنامه هایی است که این مجموعه در طی سال های اخیر برگزار کرده است.

اعضای گروه

-

امیرحسین عباسپور
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
علم و فناوری دانشگاه شریف
مدیرباشگاه سیاست‌پژوهی
-

امیرمحمد احمدی
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
علم و فناوری دانشگاه شریف
-

سید محمود طباطبایی
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
علم و فناوری دانشگاه شریف

رویدادها

- دین و حکمرانی
- رویداد سیاست‌گذاری گرا
- زیست‌بوم مشاوره سیاستی و مسئله حکمرانی: چالش‌های جهانی و فرصت‌های ملی
- مدرسه تابستانه حکمرانی رویش
- دومین رویداد تخصصی مطالعات پارلمان (با همکاری مرکز مطالعات پارلمان)
- رویداد بین المللی اینوتکس
- رویداد بین المللی زیست بوم مشاوره سیاستی و مسئله حکمرانی (با همکاری گروه بین الملل)

مشاوران

-

روح الله هنرور
دکترای سیستمهای اطلاعاتی، مدرسه اقتصاد لندن (LSE)
-

دکتر مرتضی زمانیان
عضو هیات علمی دانشگاه امیرکبیر
-

مرتضی حسینی
کارشناس ارشد مدیریت کسب و کار دانشگاه صنعتی شریف
-

محسن مومنی راد
دکترای خط مشی‌گذاری

۱۴۰۱ • دور هفتم طرح شهید احمدی‌روشن
تشکیل ۹ هسته در دوره هفتم طرح شهید احمدی روشن

رویداد بین‌المللی اینوتکس

فروم حکمرانی با مشارکت پارک فناوری پردیس در نمایشگاه اینوتکس ۲۰۲۲ با حضور بیش از ۳۰ مهمان از بین پژوهشگران، سیاست‌گذاران و فعالین بخش خصوصی در قالب ۲۰ پنل گفت‌وگو و سخنرانی در حوزه علم و فناوری برگزار شد.

دوره مجازی مبانی سیاست‌گذاری و حکمرانی

این دوره که با استفاده از بروزترین متدهای آموزش مجازی و تدوین حرفه‌ای با همکاری پلتفرم مکتب‌خونه در اختیار علاقه‌مندان و پژوهشگران عرصه حکمرانی قرار گرفت، بالغ بر ۱۵ ساعت آموزش با چهار سرفصل چابست حکمرانی و سیاست‌گذاری، حکمرانی؛ نظریه‌ها و چارچوب‌ها، حکمرانی اقتصادی، مبانی تنظیم‌گری شامل می‌شود.

سلسله جلسات دین و اداره

مجموعه ۱۰ جلسه با همکاری نهادهای حوزوی و دانشگاهی عرصه حکمرانی با محوریت جانمایی فقه در حل مسائل حکمرانی با موضوعاتی از قبیل نقش نهادهای مشاوره سیاستی، تحول در حکمرانی با رویکرد دینی، مسئله شناسی در مناسبات نهاد حاکمیت با نهاد علم، شناخت جامعه از منظر دینداری، دین و استیت مدرن و ...

رویداد سیاست‌گذاری گرا

این رویداد در طی دو ماه به‌منظور آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه‌ای حوزه سیاست‌گذاری و ترویج ادبیات حکمرانی همراه با منتورینگ تخصصی با همکاری سازمان تبلیغات و اندیشکده‌ها و مراکز پژوهشی شاخص کشور برگزار شد. از جمله عنوان مهم آموزشی میتوان از مسئله شناسی، شاخصه‌های اندیشه‌ورز خوب، آشنایی با نهادهای سیاستی جمهوری اسلامی، نمونه‌هایی از راهبردهای سیاستی، کاربرد حقوق در سیاست‌گذاری و ... به‌همراه بازی‌های سیاستی مختلف نام برد.

هسته‌های نخبگانی طرح شهید احمدی روشن

باشگاه سیاست‌پژوهی به‌عنوان کارگزار سیاستی بنیاد ملی نخبگان در طرح شهید احمدی روشن، ۵ هسته از دور ششم و ۹ هسته از دور هفتم را تشکیل و راهبری کرد.

مدرسه تابستانه حکمرانی رویش

این مدرسه با همکاری استانداری یزد برای کارکنان و مدیران این استان در قالب آموزشی _ کارگاهی برگزار شد.

رویداد های مشترک

باشگاه سیاست‌پژوهی به‌عنوان نهادی با دغدغه توسعه نیروی انسانی همکاری‌های موفق با سایر گروه‌های اندیشکده حکمرانی شریف داشته است و در طی سال برنامه‌های مختلفی از جمله دومین رویداد تخصصی مطالعات پارلمان (با همکاری مرکز مطالعات پارلمان)، زیست‌بوم مشاوره سیاستی و مسئله حکمرانی (با همکاری گروه بین‌الملل)، کاربرد داده در سیاست‌گذاری اجتماعی (با همکاری تنظیم‌یار) و... برگزار کرده است.

مشق حکمرانی

سلسله نشست‌های باشگاه سیاست‌پژوهی

موضوع: کاربرد داده در سیاست‌گذاری اجتماعی

زلفه جانه
گوثر گریسی پور

پژوهشگر ارشد مرکز نوبل‌مند سازی حکمیت و جامعه

تاریخ: دوشنبه ۱۶ خرداد ساعت ۱۸ الی ۲۰

مکان: خیابان حبیب الله، ایستگاه نوآوری شریف، ساختمان آمیک، طبقه دوم، تنظیم یار

پخش از: <http://VC.sharif.edu/ch/governance>

زیست‌بوم مشاوره سیاستی و مسئله حکمرانی

چالش‌های چابکی دولت‌های ملی

اندره بارزل
دور رهبر و راهبر موسسه J-THINK TANK موسسه اندیشه‌های نوین حکمرانی در ایران و جهان

دکتر محمد صادق خیاوربان
رئیس مرکز ریس هادی استراتژیک، ریاست جمهوری مرکز دولت و اقتصاد و مشاوره سیاستی

دکتر سید محمد کاظم سجادیور
مشاور وزیر امور خارجه ریاست خارجی و مشاوره سیاستی

دکتر محمد امیری
مدیر ایستگاه حکمرانی شریف

دکتر محمدی خیرآبادی
پژوهشگر شبکه سیاسی

دکتر محمد جلال
دانشیار وزیر اقتصاد و دارایی

مطالعات پارلمان و حکمرانی

دومین رویداد تخصصی

نمایشگاه ملی کارندگی حکمیت

دومین رویداد تخصصی

حکمرانی و کارکردهای نمایندگی

دکتر روح الله بدیع‌زاد
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر سید علی حسینی
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر هادی خلیلی
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر رحمت الله پورین
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر رحمت الله ربانی
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر محمدی انصاری
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر محمدی زبانی
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر محمدی زبانی
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

دکتر محمدی زبانی
رئیس هیئت مدیره انجمن ملی حکمرانی

نشست‌های حکمرانی در عمل

- سلسله نشست‌های دین و اداره (۱۰ جلسه)
- نشست حضوری دکتر لزللی پال با عنوان نظام مشاوره سیاستی در خاورمیانه (در حاشیه‌ی رویداد زیست‌بوم مشاوره سیاستی)
- مشق حکمرانی کاربرد داده در سیاستگذاری اجتماعی

شبکه همکاری

- بنیاد ملی نخبگان
- دانشگاه شریف
- ستاد راهبردی تحول دولت
- موسسه هدایت تخصصی رضوان شریف
- پارک فناوری پردیس
- مرکز پژوهش‌های مجلس
- استانداری یزد
- سازمان تبلیغات اسلامی
- موسسه فقه نظام
- اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر
- شبکه کانون تفکر ایران (ایتان)
- اندیشکده معنا
- اندیشکده دین و حکمرانی
- موسسه مسیر
- خانه اندیشه ویران و...

اقدامات بین‌المللی

[برگزاری نشست‌های تخصصی G-Forum]

رویداد بین‌المللی زیست‌بوم مشاوره سیاستی و مسئله حکمرانی

[برگزاری پنل‌های رویداد]

سیاست‌گذاری اقتصادی

گروه سیاست‌گذاری اقتصادی

گروه سیاست‌گذاری اندیشکده به عنوان یکی از باسابقه‌ترین گروه‌های اندیشکده شناخته می‌شود که در طی سال‌های فعالیت خود توانسته عملکرد قابل قبولی ارائه دهد. تمرکز اصلی این گروه در سال ۱۴۰۱ بر روی اصلاح نظام یارانه‌ای حامل‌های انرژی از جمله بنزین خودرو و سوخت جت بوده است. طراحی بسته‌های سیاستی جهت ارائه به نهادهای حاکمیتی و رایزنی نزدیک با آن‌ها جهت گنجاندن سیاست‌های پیشنهادی اندیشکده در تصمیمات اقتصادی آن‌ها از مهمترین فعالیت‌های این گروه در سال گذشته بوده است.

گروه اقتصادی با تکیه بر توانایی داخلی گروه و همچنین استفاده از سایر ظرفیت‌ها و بسترهای موجود از جمله تعامل با سایر نهادهای حاکمیتی و اندیشکده‌ها توانسته تا حد زیادی برنامه‌ها و سیاست‌های خود را پیش ببرد. از مهمترین دستاوردهای این گروه در سال گذشته می‌توان به اجرای موفقیت‌آمیز طرح بازتوزیع نظام یارانه‌ای بنزین در کیش اشاره کرد که تا اوایل سال نیز ادامه داشت و ارزیابی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که این طرح هم در زمینه فنی و هم اجتماعی کاملاً موفقیت‌آمیز بوده است.

صنعت هوایی از جمله صنایعی است که ضعف حکمرانی موجب ناکارآمدی در این صنعت شده است. گروه اقتصاد اندیشکده در سال‌های گذشته سعی داشته با ارائه راهکارهای سیاستی مناسب، وضعیت فعلی این صنعت را بهبود دهد. این مهم در سال گذشته با طرح اصلاح قانون هواپیمایی کشور آغاز گردید و در سال ۱۴۰۲ نیز با تمرکز بر سوخت جت ادامه پیدا کرده است.

اعضای گروه

مرتضی زمانیان
دکترای اقتصاد دانشگاه Bocconi
ایتالیا
مشاور و مدیر سابق گروه

محمد حجی
کارشناسی ارشد MBA دانشگاه
امیرکبیر

نوید بابایی
کارشناسی مهندسی انرژی دانشگاه
امیرکبیر

اثرگذاری‌ها

- تصویب قانون «تسهیل مجوزهای کسب و کار»
- اجرایی‌سازی «طرح آزمایشی تخصیص سهمیه بنزین به هر فرد در جزیره کیش»

ویژه‌نامه‌ها

- بررسی عملکرد یکساله اقتصادی دولت

پروژه‌ها

- اصلاح الگوی یارانه بنزین
- اصلاح یارانه سوخت جت (هواپیما)
- ایجاد سازمان تنظیم‌گر صندوق‌های بازنشستگی
- اصلاح قانون هوایی کشور

اقدامات بین‌المللی

- ارائه در Middle East Institute [دوحه قطر]
- ارائه در دانشکده سیاستگذاری دانشگاه حمد بن خلیفه قطر [دوحه قطر]

مصاحبه‌ها

- رفع انحصار از بخش وکالت
- عرضه خودرو در بورس
- اصلاح نظام یارانه سوخت خودرو

[گفتگوی خبری صدا و سیما]

[نود اقتصادی]

[اقتصاد آنلاین]

جلسات سیاست‌گذاری

- ارائه طرح‌های برتر اندیشکده‌ها

[معاون اول رئیس جمهور]

رویدادها

- بررسی عملکرد یکساله دولت
با حضور: حجت‌الاسلام والمسلمین مصباحی مقدم

شبکه همکاری

- مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری
- مرکز پژوهش‌های مجلس
- اندیشکده ایتان

گروه حکمرانی ارتباطات و رسانه

حکمرانی ارتباطات و رسانه

گروه حکمرانی ارتباطات و رسانه‌ی اندیشکده‌ی حکمرانی شریف با هدف ورود به حوزه‌ی سیاست‌پژوهی رسانه و گسترش آن- که در میان پژوهش‌های حوزه‌ی رسانه و تصمیم‌سازی جای خالی آن به‌شدت حس می‌شد- تشکیل شده است. این گروه با منظر خود یعنی منظر حکمرانی تلاش می‌دارد تا به بررسی مسائل سیاستی و طراحی و پیشنهاد سیاست‌های متناسب در نظام رسانه‌ای بپردازد. این گروه تا به حال در حوزه‌های مختلف نظام رسانه‌ای در سه سطح حکمرانی، سیاستگذاری و تنظیم‌گری به طراحی سیاست‌ها در حلقه‌های مختلف زنجیره‌ی ارزش صنایع رسانه‌ای و به‌صورت کلی در میان بازیگران نظام حکمرانی رسانه، معماری تنظیم‌گران این حوزه، تدوین پیش‌نویس قوانین، مقررات و دستورالعمل‌ها برای نهادهای مختلف این حوزه پرداخته است و در ادامه‌ی مسیر خود نیز تلاش بر گسترش آن خواهد داشت. تلاش این گروه در دو سال اول تأسیس، بر طراحی نهاد تنظیم‌گری رسانه‌های صوتی-تصویری و بازطراحی سازمان صداوسیما بود که در سال‌های بعد از آن، با تمرکز بر صنایع رسانه‌ای مختلف سنتی و نوین، تلاش داشته تا به لایه‌های مختلف سیاستی مرتبط با این صنایع در سطوح قانونی و پارلمانی، تنظیم‌گری و دیگر سطوح اجرایی ورود داشته باشد.

گروه‌های اندیشکده
حکمرانی شریف در سال ۱۴۰۱

نهادهای مرتبط

بسته‌های سیاستی

کتاب

تفاهیم‌نامه

اعضای گروه

 سید محمدحسین خلیلی
کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی
و رسانه دانشگاه تهران
مدیر گروه حکمرانی ارتباطات و رسانه

 راضیه عبداللهی
کارشناسی ارشد مدیریت رسانه
دانشگاه صدا و سیما

 محدثه حقی
کارشناسی ارشد حقوق عمومی
دانشگاه شهید بهشتی

گزارش‌ها

- بررسی عملکرد یکساله‌ی دولت سیزدهم در حوزه‌ی فرهنگ، رسانه و فضای مجازی و ارائه‌ی راهکارهای کلان
- بازطراحی حضور حوزه‌ی هنری سازمان تبلیغات اسلامی در ساختارهای شورایی کشور
- کارآمدسازی شیوه‌های تأمین مالی سازمان صداوسیما

مقالات

- The Rise of Iranian Private Media Platforms and Challenging the IRIB's Monopolistic Constitutional Position

سیدمحمدصادق امامیان - سیدمحمد حسین خلیلی - آرین ابراهیمی‌نژاد

Between the Fourth Estate and the Fifth Power: Conservation and Innovation in PSM Journalism Tentative Schedule in Vienna, 2022 September 21 - 18 conference 2022@RIPE Austria

- The Weaponization of Transnational Platforms and the Legitimization of Political Censorship: the case of Instagram content moderation in light of the escalated Iran-US political conflict

سیدمحمدصادق امامیان - سیدمحمد حسین خلیلی

Social Media Networks and Ideological Polarization: Power Relations and Socio-cultural Impacts
2-1 March 2023, Doha, Qatar

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- افتادن از دو سوی بام مواجهه با محتوای خشونت‌آمیز (عملکرد پلتفرم‌های داخلی و خارجی در مقابل محتواهای مربوط به واقعه شاهچراغ)

[باشگاه خبرنگاران جوان]

- تلاش صدا و سیما برای تحول در پوشش اخبار خشونت آمیز

[روزنامه قدس]

پروژه‌ها

- عملکرد یکساله‌ی دولت سیزدهم در حوزه‌ی فرهنگ و رسانه
- بازطراحی حضور حوزه هنری در ساختارهای شورایی کشور
- تأمین مالی سازمان صداوسیما

سخنرانی‌ها

- نشست «سلسله جستارهایی در بازار رسانه؛ جستار ۲- بازار وی او دی مروری بر نقش و جایگاه نهادهای تنظیم‌گر»
سید محمدحسین خلیلی

[پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی]

- مدرسه توافقی با موضوع رسانه
سید محمدحسین خلیلی

[حوزه علمیه مروی]

مشاوران

دکتر عبدالکریم خیامی
استاد ارتباطات و رسانه

حمزه امیری
دکتری علوم شناختی

آرین ابراهیمی نژاد
کارشناس ارشد مطالعات فرهنگ و رسانه

حنانه اکبری نوری
دکتری سیاست‌گذاری عمومی

نشست‌های حکمرانی در عمل

- مجموعه جلسات بررسی و نقد عملکرد یکساله ی دولت سیزدهم در حوزه ی فرهنگ و رسانه ۱ تا ۴ با موضوعات:

- ۱- عملکرد کنشگری و اطلاع رسانی دولت
- ۲- عملکرد دولت در حوزه ی سینما، موسیقی و تئاتر
- ۳- عملکرد دولت در حوزه ی مدیریت شورای عالی فضای مجازی و شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۴- عملکرد دولت در حوزه ی مطبوعات، خبرگزاری ها و نشر

اتفاقات مهم در کشور و خروجی‌های گروه

- اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ و تدوین و انتشار دیدگاه‌های تخصصی و یادداشت‌ها با عناوین:
- بحران‌های اجتماعی و اعتراضات و ضرورت‌های سیاستی رسانه‌ای
- افتادن از دو سوی بام مواجهه با محتوای خشونت‌آمیز (عملکرد پلتفرم‌های داخلی و خارجی در مقابل محتواهای مربوط به واقعه شاهچراغ)
- تلاش صدا و سیما برای تحول در پوشش اخبار خشونت‌آمیز

شبکه همکاری

- شورای عالی فضای مجازی
- مجلس شورای اسلامی
- معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری
- سازمان تبلیغات اسلامی
- حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی
- سازمان صداوسیما
- مرکز مطالعات توسعه و رقابت
- خانه اندیشه ورزان

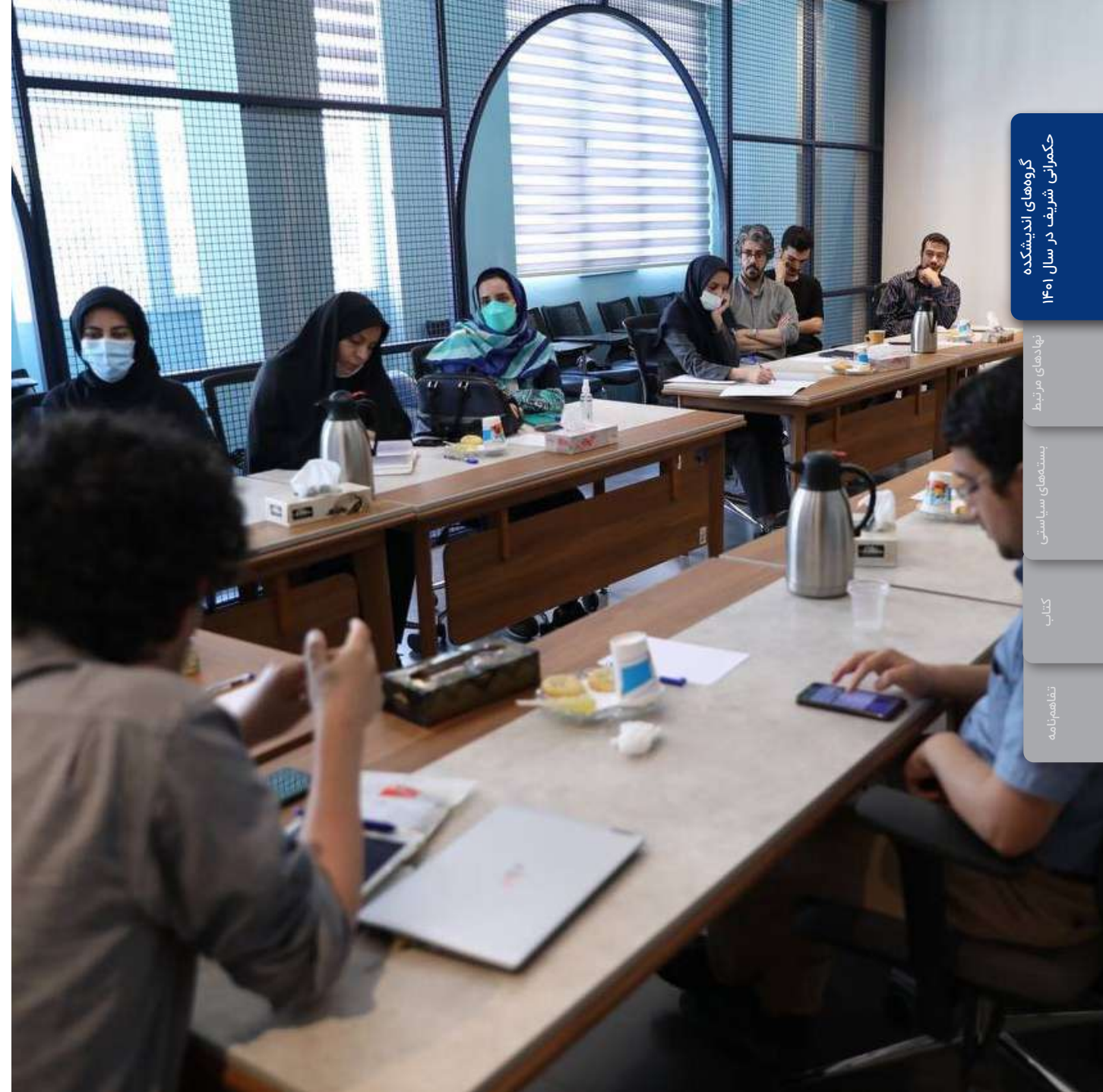
برنامه‌های کلان در سال ۱۴۰۲

- ورود به مطالعات صنعت و عدم تمرکز صرف بر نهادهای سیاستگذار
- تمرکز طراحی‌های سیاستی بر نظام رسانه‌ای ایران
- تمرکز سیاست‌پژوهی و طراحی بر صنایع هنری-رسانه ای

اقدامات بین‌المللی

- Between the Fourth Estate and the Fifth Power: Conservation and Innovation in PSM Journalism Tentative Schedule RIPE@۲۰۲۲ conference ۲۱ – ۱۸ September ۲۰۲۲ in Vienna, Austria

[حضور در کنفرانس]

مطالعات دولت و بخش عمومی

گروه مطالعات دولت و بخش عمومی

به توفیق الهی، طی سه سال گذشته کارگروه اصلاح نظام اداری اندیشکده حکمرانی شریف در حوزه مطالعات دولت و بخش عمومی در بسیاری از زمینه‌ها پیشرو بوده است و در پیشبرد مباحث این حوزه در کشور نقشی محوری ایفا کرده است. از ابتدای سال ۱۳۹۹ که بحران کرونا بر دشواریهای اقتصادی کشور افزوده و نیاز به اصلاح نظام اداری و کارآمدسازی دولت و بخش عمومی بیش از پیش آشکار شده است، گروه اصلاح نظام اداری بر دامنه فعالیتها و مطالعات خود افزوده است و با تغییر نام خود به گروه مطالعات دولت و بخش عمومی دامنه گسترده‌تری از مسائل و چالشها را دنبال می‌کند. در این راستا در سال ۱۴۰۱ با توسعه ارتباطات خود با نهادهای تصمیم ساز در حوزه نظام اداری کشور (خصوصاً سازمان اداری و استخدامی) نقش مشورتی پررنگی در جهت‌گیری های کلان نظام اداری ایفا نموده است. ه از آن جمله می توان به موضوع پرداخت عادلانه حقوق و دستمزد کارمندان، دولت الکترونیک، نظام مدیریت مشاغل و ارزیابی عملکرد مدیران اشاره کرد. همچنین در این سال علاوه بر سلسله نشستهای تخصصی نظام اداری که در تابستان ۱۴۰۱ برگزار شد، اولین دوره مدرسه دولت الکترونیک در معاونت حکمرانی الکترونیک و هوشمندسازی نظام اداری کلید خورد. امید است در

اعضای گروه

روح‌الله هنرور
دکترای سیستم‌های اطلاعاتی، مدرسه
اقتصاد لندن (LSE)
مدیر گروه مطالعات دولت و بخش
عمومی

علیرضا قشقایی
کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی،
دانشگاه تهران

الیه فرمد
کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی،
دانشگاه علامه طباطبائی

زهرا بیدار
دانشجوی دکتری حقوق عمومی،
دانشگاه قم

غزاله چیت ساز
کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی،
دانشگاه علامه طباطبائی

اثرگذاری

- مدرسه دولت الکترونیک
- تاریخ شکل‌گیری نظام اداری در ایران
- آسیب‌شناسی جذب و استخدام در نظام اداری ایران
- رصد دولت و بخش عمومی

گزارش‌ها

- درآمدی بر سازمان‌های عمومی نیمه‌مستقل- بخش اول: مرور ادبیات و مطالعه تطبیقی

[مرکز پژوهش‌های مجلس]

- درآمدی بر سازمان‌های عمومی نیمه‌مستقل- بخش دوم: ظرفیت پیاده‌سازی سازمان‌های عمومی نیمه‌مستقل در ایران

[مرکز پژوهش‌های مجلس]

مصاحبه‌ها

- چرا سیاست‌گذاران به جامعه‌شناسان نیاز دارند؟
روح‌الله هنرور

[جامعه‌اندیشکده‌ها]

نشریات

ماهنامه مطالعات دولت - شماره ۱۲

- حول در تصویر کادر اداری؛ بوروکرات به‌منزله بسیج‌کننده نیروی تخصصی / روح‌الله هنرور
- تأملی بر ماهیت و جایگاه شوراهای اسلامی در حکمرانی کشور / زهرا بیدار
- معرفی کتاب: «نظم و زوال سیاسی» اثر فرانسیس فوکویاما / مزده ناطقی
- گزارش نشست «تحول در شهرداری تهران؛ مسائل و چالش‌ها» / الیه فرمد

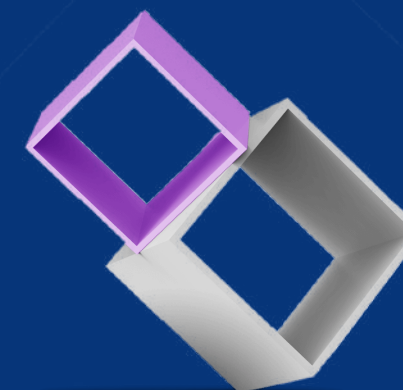
ماهنامه مطالعات دولت - شماره ۱۳

- مسئله فرهنگ در بخش عمومی، سازمانی نیست / روح‌الله هنرور
- الگوی حکمرانی مناطق آزاد تجاری-صنعتی؛ امتناع کارآمدی و نظارت‌پذیری / عادل شیبانی
- ضرورت توافق بر سر یک نظریه مبنایی برای نظام اداری کشور / سحر بابایی
- گزارش نشست تخصصی: غایت حقوق استخدامی، ارائه خدمات عمومی است نه اشتغال‌زایی / زهرا بیدار

ماهنامه مطالعات دولت - شماره ۱۴

- کارمندی و فراتر از آن؛ مشاغل در درون و بیرون دولت / روح‌الله هنرور
- مرغ یا تخم‌مرغ؟ هیچکدام؛ نیمرو! بحثی پیرامون نسبت فناوری اطلاعات و ارتباطات با تغییر سازمانی در بخش عمومی / الیه فرمد
- کدام شفافیت؟ / غزاله چیت ساز
- گزارش نشست تخصصی: تحولات سیاسی اخیر در انگلستان؛ با نگاهی به نقش نظام اداری و سیاست‌گذاری / غزاله چیت ساز

رویداد

تحول در شهرداری تهران
دکتر بهاره آروین

نشست‌های حکمرانی در عمل

- آموزش، دریچه ورود به بدنه مستخدمین دولت، از دارالفنون تا دانشگاه تهران / علیرضا قشقایی
- آسیب‌شناسی فرآیند سیاست‌گذاری در منابع انسانی بخش عمومی (نگاهی به اولویت‌های مرکز پژوهش‌های مجلس) / سیدمجتبی شهرآیینی
- قانون مدیریت خدمات کشوری در بوته نقد؛ ارزیابی عملکرد ۱۵ ساله / عادل شیبانی- زهرا بیدار
- سیاست‌گذاری دولت الکترونیک تجربه کره جنوبی و انگلیس / الهه فرمد
- تحولات اخیر سیاسی در انگلستان / روح‌الله هنرور - محمدمهدی جعفریان - حسین ایمانی
- چالش شفافیت حقوق و مزایای مدیران دولتی / سیدمجتبی شهرآیینی

شبکه همکاری

- سازمان اداری استخدامی
- خانه اندیشه ورزان
- اندیشکده شفافیت برای ایران
- اندیشکده ایتان
- اندیشکده فطن

سخنرانی‌ها

- نقش‌های مختلف در نظام حکمرانی با تاکید بر تنظیم‌گری
مژده ناطقی

[سازمان اداری و استخدامی]

اتفاقات مهم در کشور و خروجی‌های گروه

- مساله عدالت در حقوق و دستمزد کارکنان

برنامه‌های کلان در سال ۱۴۰۲

- کمک به شکل‌گیری حکمرانی داده مینا در همکاری با سازمان اداری و استخدامی
- تدوین نظام مدیریت مشاغل در سازمان اداری و استخدامی در جهت ایجاد نظام پرداخت یکپارچه
- برگزاری مدرسه دولت الکترونیک

بین الملل

گروه بین الملل

گروه بین الملل اندیشکده حکمرانی شریف با استفاده از مزیت نهادی این اندیشکده، بعنوان یک نهاد غیردولتی، غیرحزبی و وابسته به دانشگاه صنعتی شریف بر روی موضوع دیپلماسی نخبگانی متمرکز شده است. دیپلماسی نخبگانی (Expert Diplomacy) ناظر به نقش آفرینی بازیگران غیردولتی شامل اندیشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، دانشگاه‌ها، شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان، بنیادهای عام المنفعه، خیریه‌ها و سازمان‌های مردم نهاد در ساخت و هم‌چنین اجرای سیاست خارجی است. همکاری‌های اندیشکده‌ای، دانشگاهی و فناورانه زمانی که با برنامه و با هدف تأمین منافع ملی و افزایش قدرت نرم کشور صورت می‌گیرد، در زمره دیپلماسی نخبگانی قرار دارد.

گروه بین الملل اندیشکده علاوه بر ترویج ادبیات این نوع از دیپلماسی در سطح کشور، تلاش می‌کند با توجه به ظرفیت‌های محدود خود، گام‌های عملی نیز در جهت اجرای آن بردارد. بدین منظور هر پنجره فرصتی را برای کنشگری خود غنیمت می‌شمرد و همزمان گشودن مسیرهای جدید اثرگذاری را در چارچوب سیاست‌های کلان کشور دنبال می‌کند. تمرکز دیپلماسی نخبگانی بر روی افزایش تعاملات علمی و دانشگاهی با رعایت کامل ملاحظات و پرهیز جدی از ورود به لایه‌های سیاسی و امنیتی است.

پیشبرد دیپلماسی نخبگانی در سطح کشور نیاز به استمرار ظرفیت‌سازی در میان کنشگران غیردولتی داشته و به همین جهت، اندیشکده حکمرانی شریف سعی می‌کند تا به تدریج، شبکه و بستر لازم اثرگذاری را با رویکرد غیرغربی و با اولویت کشورهای همسایه گسترش دهد. علاوه بر این، گروه بین الملل با برگزاری نشست‌های دیپلماسی نخبگانی و فعالیت‌های مشابه، زیرساخت مناسبی را برای هم‌افزایی ظرفیت بین‌المللی نهادهای غیردولتی در زیست‌بوم نوپای اندیشه‌ورزی ایران فراهم آورده است.

اعضای گروه

مجید افشانی
دانشجوی دکتری علوم سیاسی
دانشگاه علامه طباطبائی
مدیر گروه بین‌الملل

پروژه‌ها

- دیپلماسی نخبگانی

مقالات

- The Politicization versus Securitization of JCPOA: A Comparative Study of the US and Iranian Policy Advisory Systems

مجید افشانی - سید محمدصادق امامیان

[کنفرانس گلوبال دیزاین نتورک]

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- نظر کارشناسی اندیشکده حکمرانی شریف بر سند تنظیم‌گری پلتفرم‌های یونسکو / امامیان - افشانی

[یونسکو]

- از لگنت تا غیبت: چرا دیپلماسی نخبگانی لازم است؟ / افشانی

[روزنامه اعتماد]

- آینده مبهم دنیای مجازی: از چندپارگی اینترنت تا جنگ سرد دیجیتال؛ مروری کوتاه بر IGF۲۰۲۲ / امامیان

[پیوست]

برنامه‌های رسانه‌ای

- مصاحبه دکتر امامیان با شبکه OBN اتیوپی در حاشیه کنفرانس IGF 2022
- انقلاب و تحول در حکمرانی نظام بین‌الملل / پیمان حسنی

[رادیو گفتگو]

اقدامات بین‌المللی

- ارائه دو مقاله علمی / کنفرانس Global Design Network
- شرکت و رایزنی / سومین مجمع بین‌المللی گفتگوی تهران
- دو ارائه علمی-سیاستی / برگزاری کارگاه مشترک آموزشی با کالج سیاستگذاری عمومی
- دو ارائه علمی-سیاستی / نشست مشترک آموزشی
- بازدید / مرکز مطالعات الجزیره
- بازدید / کتابخانه ملی قطر
- میزگرد تخصصی هم‌اندیشی / بنیاد قطر
- میزبانی از رئیس دانشکده سیاستگذاری دانشگاه حمد بن خلیفه / ارائه در اندیشکده، حضور در مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه، دانشگاه امام صادق (ع) و ضیافت شام با اساتید و روسای دانشگاه‌ها
- [تهران]

- همکاری با دانشگاه العلمین و بنیاد بحرالعلوم عراق / شرکت در کنفرانس با موضوع آب با حضور مشاوران اندیشکده آقایان دکتر مرید و ضرغامی و امضای تفاهم‌نامه همکاری توسط دکتر امامیان
- [نجف]
- تعامل با On Think Tank / جلسه آنلاین با خانم بائرتل مدیر پژوهش
- [اتاق مجازی اندیشکده]
- بازدید / شبکه الجزیره انگلیسی
- [دوحه]
- تعامل با مؤسسه MaxBridge / جلسه مشترک با مدیران
- [آدیس آبابا، اتیوپی]
- ارائه مقاله در کنفرانس IAS-SEAPP Doha Conference
- [مؤسسه آموزش عالی دوحه]
- تعامل با Institute for Peace and Security Studies / جلسه با دکتر یونس آدتو و NATIONAL DIALOGUE COMMISSION
- [آدیس آبابا، اتیوپی]
- شرکت در کنفرانس بین‌المللی Internet Governance Forum 2022
- [آدیس آبابا، اتیوپی]
- دیدار با معاون دبیرکل سازمان ملل / آقای اجتای ریاست کنفرانس IGT۲۰۲۲
- [آدیس آبابا، اتیوپی]
- بازدید و جلسه با نمایندگان شورای علمای شیعه افغانستان با همکاری مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
- [اندیشکده حکمرانی شریف]
- نشست با مدیر بنیاد هند / آقای الوک بنسال مدیر بنیاد هند
- [اندیشکده حکمرانی شریف]
- نشست با مدیر بنیاد بحرالعلوم و دانشگاه العلمین عراق / آقای دکتر مهدی احمد
- [اندیشکده حکمرانی شریف]
- بازدید هیأت دانشجویان ژاپنی بنیاد صلح ساساکاوا از اندیشکده حکمرانی شریف
- [اندیشکده حکمرانی شریف]

اجلاس IIAS-SEAPP ۲۰۲۳ - دوحه، قطر

دکتر احمد علی- رئیس دانشکده سیاستگذاری
عمومی موسسه مطالعات عالی دوحه

دکتر یونس آدتو- رئیس مرکز گفتگوی صلح آفریقایی- آدیس آبابا

اجلاس -GDN2022 دوحه، قطر

سخنرانی در دانشگاه العلمین، نجف اشرف

دیدار با آقای چنگتای ماسانگو، معاون دبیرکل
سازمان ملل و مدیر IGF

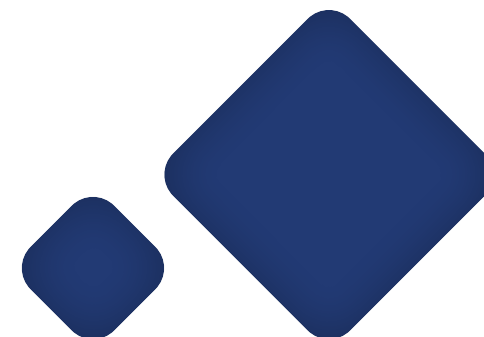

گفتگوهای دیپلماسی نخبگانی

- دولت سیزدهم در ایستگاه اول: نقد و بررسی سیاست خارجی / دکتر منوچهر متکی، دکتر فؤاد ایزدی دکتر کیهان برزگر
- نشست پیرامون تحولات اخیر ایرانیان خارج از کشور / دکتر سعید خطیب زاده، دکتر محمد مرندی، دکتر علی صناعی
- از علم حکمرانی تا حکمرانی عالمانه: بررسی مرکز مطالعات وزارت امور خارجه / دکتر محمدحسن شیخ الاسلامی
- تحولات اخیر بازارهای انرژی و نگاهی به کوتاه مدت / دکتر حجت اله غنیمتی فرد
- کارگاه شبیه سازی مذاکرات هسته‌ای: پیش و پس از جنگ اوکراین، با همکاری باشگاه سیاست‌پژوهی / مجید افشانی
- نشست‌های دیپلماسی نخبگانی: ظرفیت‌های دیپلماسی مردمی در سازمان‌های بین‌المللی / آقای اسماعیل بقایی هامانه، دکتر سیاوش رهپیک
- نشست‌های دیپلماسی نخبگانی: کنشگران غیردولتی در تصویرسازی بین‌المللی ایران / دکتر مجید تفرشی
- برگزاری پنچ جلسه اتاق فکر سیاست خارجی با همکاری بنیاد ملی نخبگان / دکتر فائز دین پرست، دکتر ماندانا تیشه یار، دکتر بهاره سازمند، دکتر سید محمدصادق امامیان
- سیاست خارجی و مشاوره سیاستی / دکتر سید محمدکاظم سجادیپور

اتفاقات مهم در کشور و خروجی‌های گروه

- تحولات ایرانیان خارج از کشور در پی حوادث اخیر، جلسه بسته با حضور دکتر مرندی و دکتر خطیب زاده
- عدم حضور ایران در کنفرانس داووس، یادداشت آقای افشانی در روزنامه اعتماد

برنامه‌های کلان در سال ۱۴۰۲

- برگزاری گفتگوهای بین المللی حکمرانی
- گسترش شبکه نهادی دیپلماسی نخبگانی
- تشکیل شبکه تحلیلگران سیاستی فراملی
- برگزاری نشست های دیپلماسی نخبگانی
- پیگیری انعقاد تفاهمنامه های داخلی و خارجی
- پیگیری عضویت های بین المللی اندیشکده
- انتشار گزارشات موردی دیپلماسی نخبگانی
- انتشار یادداشت های دیپلماسی نخبگانی
- پیگیری پروژه های دیپلماسی نخبگانی با نهادهای ذیربط

مشاوران

اسماعیل بقایی هامانه
مشاور وزیر امور خارجه

سفیر سابق ج.ا.ایران نزد سازمان ملل
متحد و سازمان های بین المللی در ژنو

دکتر مجتبی فردوسی پور

سفیر سابق ایران در اردن
مدیرکل سابق خاورمیانه و شمال آفریقا
وزارت امور خارجه

دکتر سیاوش ره‌پیک

دکترای حقوق بین الملل
مشاور سابق وزیر خارجه در امور بین الملل

دکتر سید محمدصادق امامیان

دکتری سیاست‌گذاری عمومی دانشگاه
Edinburgh اسکاتلند
هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف

دکتر علی مرتضی بیرنگ

دکترای آینده پژوهی
رییس سابق مرکز تعاملات بین المللی
علم و فناوری ریاست جمهوری

دکتر علی صنایع

دکترای علوم سیاسی دانشگاه میشیگان
استادیار دانشگاه شهید بهشتی

شبکه همکاری

- مرکز مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه
- کمیسیون ملی یونسکو-ایران
- بنیاد ملی نخبگان
- دانشگاه صنعتی شریف
- دانشگاه امیرکبیر
- دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه

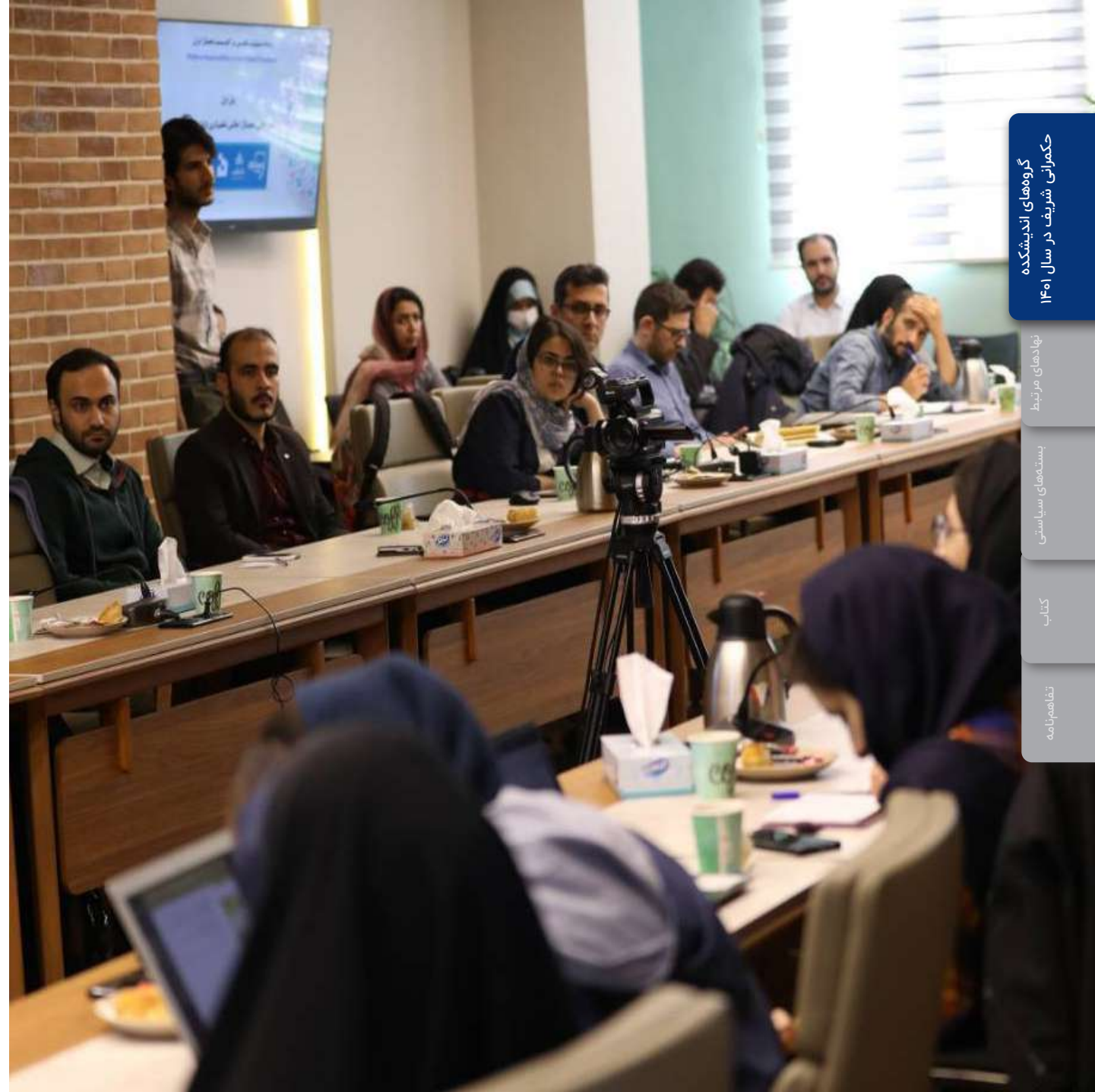
کنفرانس چشم‌اندازها همکاری مشترک ایران و عراق در مدیریت آب‌های منطقه‌ای

کنفرانس سیاست‌های آبی به دعوت دانشگاه العلمین عراق و با همکاری نهادهای رسمی عراق با دعوت از اندیشکده حکمرانی شریف و مرکز مطالعات سیاسی و بین‌الملل وزارت امور خارجه به عنوان نمایندگان کشور ایران در اسفند ۱۴۰۱ در شهر نجف برگزار شد. این کنفرانس با حضور وزرای مرتبط دولت عراق، برخی از نمایندگان مجلس، مشاورین رئیس‌جمهور و نخبگان و دانشگاهیان عراق به بررسی تعاملات آبی بین دو کشور پرداخت.

تیم اندیشکده حکمرانی شریف با ارائه مباحثی مبنی بر تجربیات حکمرانی آب و محیط زیست در کشور و گفتگوی سازنده با محققان و مسئولین عراقی تلاش کرد زمینه‌های همکاری بین نخبگان ایرانی و عراقی را ایجاد کند.

گفتنی است تیم اندیشکده حکمرانی شریف در این کنفرانس شامل دکتر محمدصادق امامیان عضو هیأت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده، دکتر مرید عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس و مشاور اندیشکده و دکتر ضرغامی عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز و مشاور اندیشکده حکمرانی شریف بود.

حکمرانی عصر دیجیتال

گروه حکمرانی عصر دیجیتال

رشد پرشتاب فناوری‌های دیجیتال، به موازات فراهم‌آوری امکانات بی‌شمار برای جوامع و دولت‌ها، مسائل متعدد ناشناخته‌ای را پیش روی سیاست‌گذاران و حکمرانان قرار داده است. مسائلی که نظام سنتی و موجود حکمرانی را در ابعاد مختلف خود به چالش کشیده است. و در نتیجه موجب شده است تا ساختار سنتی حکمرانی در اغلب موارد از این تحولات عقب مانده و دنباله‌رو اثرات تحولات فناوری باشد. این اثرات در بسیاری از موارد، یکی از ارکان مهم دولت‌ها یعنی حاکمیت آن‌ها را نیز به چالش کشیده است. از این رو نظام کنونی سیاست‌گذاری و حکمرانی نیازمند آن است که ضمن شناسایی و فهم عمیق از این تحولات و تغییرات فناوری، ساختار، نظام، قواعد و هنجارهای کنونی خود را به منظور حل مسائل و چالش‌های عصر دیجیتال به روزرسانی کند. در این راستا دولت‌های مختلف سعی کرده‌اند تا نظام سیاست‌گذاری و حکمرانی خود را به موازات تحولات فناوری رشد و توسعه دهند و سیاست‌هایی را اتخاذ کنند که ضمن بهره‌برداری از فرصت‌ها و ظرفیت‌های تحولات فناوری‌های دیجیتال در رشد و توسعه دولت‌ها و رفاه شهروندان، از حاکمیت خود در عصر دیجیتال نیز حفاظت کنند. گروه حکمرانی در عصر دیجیتال، تلاش دارد تا به بررسی اثر تحولات و تغییرات فناوری‌های دیجیتال نوظهور بر ساخت حکمرانی و سیاست‌گذاری بپردازد. بدین منظور ضمن بررسی آخرین تحولات حوزه فناوری‌های دیجیتال به مطالعه سیاست‌ها، قوانین و سازوکارهای دولت‌های مختلف برای اعمال حکمرانی و سیاست‌گذاری در این حوزه پرداخته و هم‌چنین با بررسی ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های داخلی در تلاش است تا راهکارهایی هدفمند، مساله‌محور، داده‌بنیان، کارآمد، اثربخش و به روز در حوزه حکمرانی و سیاست‌گذاری دیجیتال به متخصصان این حوزه و سیاست‌گذاران ارائه دهد.

اعضای گروه

احمد مولائی یگانه
کارشناسی ارشد علوم ارتباطات
اجتماعی دانشگاه صداوسیما

محمدیاسین فتحی
کارشناسی ارشد مدیریت دولتی
دانشگاه تهران

حنانه اکبری نوری
دکتری سیاست‌گذاری عمومی

نظر کارشناسی اندیشکده حکمرانی شریف بر سند تنظیم‌گری پلتفرم‌های یونسکو

متن انگلیسی نقطه نظرات کارشناسی اندیشکده حکمرانی شریف بر روی پیش نویس سند یونسکو در موضوع تنظیم‌گری پلتفرم‌های دیجیتال، تحویل این سازمان بین‌المللی شد.

در نظر کارشناسی اندیشکده حکمرانی شریف آمده: «ضمن استقبال از ورود سازمان‌های تابع ملل متحد به تنظیم‌گری پلتفرم‌های فراملی، خواستار رعایت توازن میان حقوق و تکالیف ذینفعان شد. کارشناسان اندیشکده شریف با توجه به اصل پذیرش تنوع فرهنگی و رعایت ارزش‌های ملی، از رویکرد اعمال حاکمیت ملی بر فضای مجازی حمایت کردند. در این اظهار نظر کارشناسی، داده‌ها و اطلاعات، منابع کمیاب و استراتژیکی قلمداد شده که واجد جنبه‌های اثرگذار بر امنیت کشورها هستند. بر همین اساس و با هدف تأمین منافع ملی، حاکمیت‌ها از مشروعیت لازم برای پاسخگو کردن پلتفرم‌ها برخوردار هستند.»

خلاصه سیاستی

- نظر مشورتی اندیشکده حکمرانی شریف در خصوص «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی»
- نظر مشورتی اندیشکده حکمرانی شریف در خصوص «الزامات فعالیت سوپراپلیکیشن‌ها در جمهوری اسلامی ایران»
- نظر مشورتی اندیشکده حکمرانی شریف در خصوص «چالش بین نهاد تنظیم گرسوت و تصویر فراگیر با پلتفرم‌ها»

سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- آینده مبهم دنیای مجازی؛ از چندپارگی اینترنت تا جنگ سرد دیجیتال؛
مروری کوتاه بر IGF2022 / سید محمدصادق امامیان

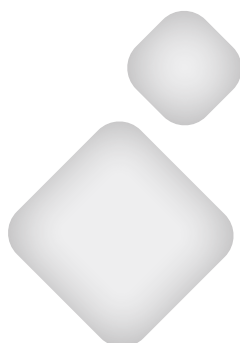
[پیوست]

- حکمرانی مجازی؛ پیش‌گامی در آینده، ناکامی در تحقق / سید محمدصادق امامیان

[خبرگزاری ایسنا]

- خشت اول اینترنت امریکا و چالش مسئولیت پلتفرم در ثریای اروپا /
حنانه اکبری نوری

[پیوست]

رویداد مسئولیت پلتفرمی در اکوسیستم دیجیتال ایران

رویداد «مسئولیت پلتفرمی در اکوسیستم دیجیتال ایران» با حضور محمد جلال مشاور وزیر اقتصاد، کارشناسان هلدینگ هزار دستان و جمعی از سیاست‌پژوهان حوزه‌ی پلتفرم‌های دیجیتال در قالب سه پنل با محوریت نقش پلتفرم‌ها در توسعه‌ی اکوسیستم دیجیتال و چالش ابهامات مسئولیت پلتفرمی بر سرراه این توسعه برگزار شد.

نهادهای مرتبط

اختتامیه دومین کنفرانس سیاستگذاری عمومی - ۱۳۹۷

مرکز مطالعات توسعه و رقابت

در سال‌های اخیر تلاش برای گسترش بخش خصوصی در کشور از یک سو، و توسعه اقتصاد دیجیتال از سوی دیگر مسائل متعددی را از بعد حکمرانی پررنگ ساخته است. به طور طبیعی حرکت از اقتصاد دولتی که آمیخته به نگاه‌های سنتی تعزیراتی و قیمت‌گذاری دستوری و انواع مداخلات دیگر است، به سوی اقتصادی که نقش دولت در آن تنظیم‌گری است، زمان‌بر و دشوار است. با این حال این هدف، پیش و بیش از هر چیز دیگری نیازمند دانش به‌روز علمی و ارائه راهکارهای ابتکاری دقیقی است که بتواند علاوه بر آن‌که چالش‌ها و نگرانی‌های توسعه را برطرف می‌کند، راه را بر انواع مداخلات نادرستی که به نام تنظیم‌گری صورت می‌گیرد، ببندد. بنابراین در یک کلام، مرکز مطالعات توسعه و رقابت، به عنوان اندیشکده‌ای (Think Tank) که میان بخش خصوصی و دولت پل زده است، چالش‌ها و مسائل بخش خصوصی را در رابطه با سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری در بازارهای مختلف جمع‌آوری می‌کند، سپس با بررسی علمی و تحلیل‌های مبتنی بر دانش، به راهکار می‌رسد و در مرحله نهایی با استفاده از روش‌های مختلف مسئله مذکور را به مسئله سیاست‌مدار تبدیل و تلاش می‌کند به زبان او، راهکاری ارائه دهد. از سال ۱۳۹۸ هسته اولیه مرکز مطالعات توسعه و رقابت، متشکل از پژوهشگران و فارغ‌التحصیلانی از دانشگاه‌های صنعتی شریف و تهران و با سابقه فعالیت در نهادهای معتبر پژوهشی و سیاستی کشور، فعالیت خود را آغاز کرد و در سال ۱۴۰۰ به صورت رسمی با حمایت خانه اندیشه‌ورزان و اندیشکده حکمرانی شریف تأسیس شد.

اعضای گروه

محمد مهدی جعفریان
دکتری خط مشی‌گذاری عمومی
مدیر مرکز مطالعات توسعه و رقابت

محمدصادق فراهانی
راهبر حوزه حقوق-دکتری حقوق
عمومی

رضا قاسمی پور
راهبر حوزه اقتصادی-کارشناسی
ارشد اقتصاد شریف

ریحانه شیرازی
کارشناسی ارشد حقوق عمومی

سارا رجبی مشهدی
کارشناسی حقوق و اقتصاد

شیوا آقائی
کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری
اجتماعی

سحر پورنقی
کارشناسی ارشد اقتصاد

محمدامین عامری
پژوهشگر-کارشناسی ارشد
علوم سیاسی

احمد رضا خلعتبری
کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل

مینا اسکوئی
کارشناسی ارشد علوم ارتباطات
اجتماعی

محمدحسین مخصوصی
کارشناسی ارشد اقتصاد شریف

مهدی شیخ‌زین‌الدین
دکتری اقتصاد شریف

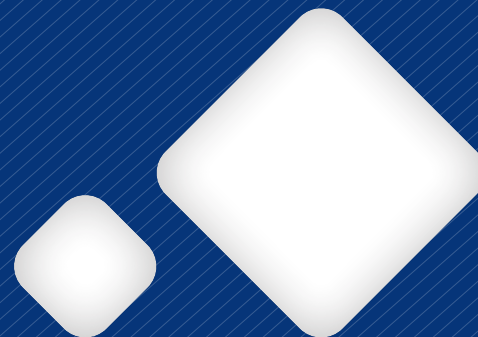

محمدصادق محمدیان
کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه
خاتم

پروژه‌ها

- طرح آسیب‌شناسی فصل نهم قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴
- پایش ۲۰۰۰ مجوز کسب و کار با هدف کاهش موانع ورود به بازار و تسهیل رقابت
- رابطه میان رقابت و نوآوری، همراه با مطالعه موردی بنگاه‌های ایرانی
- بررسی آثار اقتصادی سیاست مسدودسازی بر زنجیره ارزش اقتصاد دیجیتال با تمرکز بر تبعات اقتصادی مسدودسازی اینستاگرام در پاییز ۱۴۰۱

گزارش‌ها

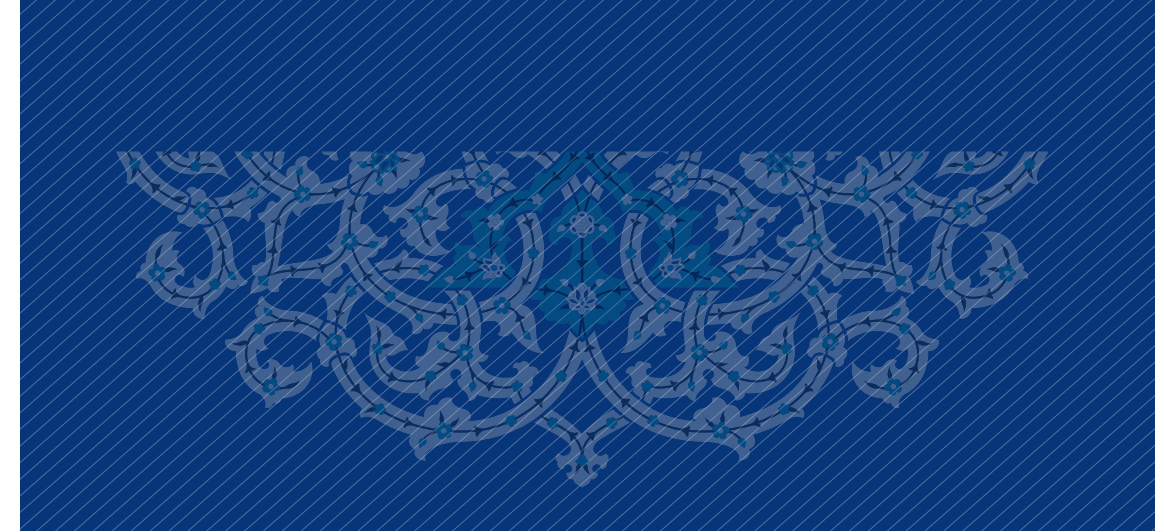
- پایش و پالایش مجوزهای کسب و کار از منظر قواعد رقابت / محمدمهدی جعفریان-رضا قاسمی پور-شیوا آقائی-ریحانه شیرازی [مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط لاسب‌ولار(در حال چاپ)]
- بررسی آثار اقتصادی سیاست مسدودسازی برزنجیره ارزش اقتصاد دیجیتال با تمرکز بر تبعات اقتصادی مسدودسازی اینستاگرام در پاییز ۱۴۰۱ / محمدمهدی جعفریان، محمدحسین مخصوصی [مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط لاسب‌ولار(در حال چاپ)]
- بررسی وضعیت بازار تاکسی آنلاین از منظر انحصاری بودن و پیشنهاد به شورای رقابت/ رضا قاسمی پور، محمدمهدی جعفریان، سحر پورنقی
- رقابت و نوآوری: شواهدی از بنگاه‌های فهرست‌شده ایرانی / محمداصادق محمدیان، رضا قاسمی پور [پژوهشکده مطالعات فناوری]
- بررسی عملکرد بیمه مرکزی در مواجهه با اینشورتک ها/ سحر پورنقی [ماهنامه پیوست]

سخنرانی‌ها

- چالش تنظیم‌گری رقابت در اقتصاد دیجیتال / محمدمهدی جعفریان، رضا قاسمی پور [دفتر مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار، ستاد اقتصاد دیجیتال، مرکز همکاری‌های ریاست جمهوری، پژوهشکده مطالعات فناوری، ستاد اقتصاد دیجیتال معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری]
- چالش تنظیم‌گری رقابت در ایران و آسیب‌شناسی عملکرد شورای رقابت محمدمهدی جعفریان [دبیرخانه شورای اصل ۴۴، کمیسیون جهش تولید مجلس شورای اسلامی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی مشاور اقتصادی ریاست جمهوری]

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- راه اندازی سرویس تلویویون پلاس و نگرانی های رقابت / محمدمهدی جعفریان [اقتصاد آنلاین]
- در باب #مسئولیت پلتفرم: Platform Responsibility / محمدمهدی جعفریان [اقتصاد آنلاین]
- فیس‌بوک، آمازون، گوگل و اپل متهم به تخریب رقابت در بازار/ پاسخ زاکریگ به اتهامات وارد شده چیست؟ / محمدمهدی جعفریان [اقتصاد آنلاین]
- ورود پلتفرم‌های آنلاین به بورس و ملاحظات مربوط به انحصار / محمدمهدی جعفریان [اقتصاد آنلاین]
- پلتفرم‌های کوچک صنعت؛ دهک آسیب‌پذیر از راه‌اندازی تلویویون پلاس / محمدمهدی جعفریان [پیوست]
- همکاری گوگل با کشور چین برای جاسوسی/ گوگل از اطلاعات شخصی شما سواستفاده می‌کند؟ / محمدمهدی جعفریان [اقتصاد آنلاین]
- وحشت کسب‌وکارهای کوچک از آمازون/ این شرکت چگونه رقبای خود را حذف می‌کند؟ / محمدمهدی جعفریان [اقتصاد آنلاین]
- اتحادیه اروپا به دنبال بروزرسانی سیاست‌ها در اقتصاد دیجیتال / رضا قاسمی‌پور [خبرگزاری مهر]
- به روزرسانی سیاست‌های ضدانحصار اتحادیه اروپا در اقتصاد دیجیتال / رضا قاسمی‌پور [اقتصاد آنلاین]
- کلان داده، عامل ضد رقابتی در پرونده PeopleBrowsr علیه Twitter / سارا رجبی مشهدی [اقتصاد آنلاین]
- فیس بوک زیر تیغ کمیسیون فدرال تجارت آمریکا / آیا اینستاگرام از فیس بوک جدا می‌شود؟ / سارا رجبی مشهدی [اقتصاد آنلاین]
- گام جدید آمریکا در تقویت رقابت بازارهای دیجیتال / امیرحسین جوان مولایی [اقتصاد آنلاین]
- آخرین میخ تلگرام بر تایتوت واتس‌اپ / امیرحسین جوان مولایی [اقتصاد آنلاین]

یادداشت‌های تخصصی و سیاستی

- چین، تصویب اولین دستورالعمل اقتصاد پلتفرمی نسل جدید برای جلوگیری از انحصار در بازارهای دیجیتال / امیرحسین صالحی
- الزام پلتفرم‌های دیجیتال به اعلام ادغام‌ها در آفریقای جنوبی / حسنا نورائی
- مبارزه با انحصار در ژاپن؛ گامی دیگر در عرصه بهبود فضای کسب‌وکارهای اینترنتی / حسنا نورائی
- دیتا، قدرت بازاری و مزیت رقابتی / مهدی سلامی
- زوار اربعین، جدیدترین قربانیان قیمت‌گذاری دستوری و بی‌توجهی به پلتفرم‌ها! / احمدرضا خلعت‌بری
- رگولاتور بیمه؛ تسهیل‌گر یا مانع / سحر پور نقی
- بررسی ممنوعیت ورود تاکسی‌های اینترنتی به فرودگاه امام خمینی؛ تردد ممنوع؟ / محمد امین عامری

[نشان تجارت]

[اقتصاد آنلاین]

[اقتصاد آنلاین]

[اقتصاد آنلاین]

[اقتصاد آنلاین]

[پیوست]

[پیوست]

مركز مطالعات توسعه و رقابت
با همکاری خانه اندیشه‌ورزان برگزار می‌کند:

بررسی چالش‌های عرضه خودرو در بورس

دوشنبه اول اسفند ۱۴۰۱ از ساعت ۱۵ الی ۱۷
خانه اندیشه‌ورزان، سالن کنفرانس
ورود برای عموم علاقه‌مندان آزاد است

به بهانه‌ی مسئولیت اجتماعی پلتفرم‌ها

رویداد مسئولیت پلتفرمی در اکوسیستم دیجیتال ایران

پایان: ۱۷:۰۰ | بهارنورمان: دیجیتال: ۱۷:۰۰ | توسعه: ۱۷:۰۰
پایان: ۱۷:۰۰ | مسئولیت اجتماعی: ۱۷:۰۰ | توسعه: ۱۷:۰۰
پایان: ۱۷:۰۰ | توسعه: ۱۷:۰۰ | توسعه: ۱۷:۰۰
پایان: ۱۷:۰۰ | توسعه: ۱۷:۰۰ | توسعه: ۱۷:۰۰

رویدادها

- سلسله نشست‌های: چالش‌های رقابت و انحصار در بازارهای دیجیتال (بازار صوت و تصویر فراگیر)
- میلاد پیغمبرزاده - محمد عمروآبادی - فرزاد آذری پور - مهدی حاج محمود عطار
- سلسله نشست‌های: چالش‌های رقابت و انحصار در بازارهای دیجیتال (بازار رسانه‌های صوتی)
- محمدحسین ظریفیان - حمید شریقیان - هادی شریفی - موسی زمان زاده
- نشست چالش‌های قضائی تنظیم‌گری رقابت در ایران
- دکتر ولی رستمی - دکتر عبدالحمید مرتضوی - دکتر محمدصادق فراهانی - دکتر امیرعباس علاالدینی
- نشست بررسی چالش‌های شورای رقابت در دوره‌های پیشین و ارائه پیشنهاداتی برای دوره جدید
- داوود احمدی - فرشاد فاطمی
- بررسی چالش‌های عرضه خودرو در بورس
- رسول سلیمانی - ابوالفضل خلخالی
- تورم در ایران ریشه‌ها و پیامدها
- علی حسن زاده - حسن حسن خانی
- مسئولیت پلتفرمی در اکوسیستم دیجیتال ایران
- دکتر محمد جلال - دکتر محمد مهدی جعفریان - بشیر صدیقی - احسان آقا محمدی

بسته‌های سیاستی

ضيافت افطار رسمي انديشكده حڪمراني شريف با حضور رؤساي دانشكده‌ها و مراكز سياست‌پژوهي كشور - ۱۴۰۱

اعتراضات

چکیده

تنظیم‌گری تجمع‌های اعتراضی از جمله حوزه‌های حائز اهمیت در سیاستگذاری راهبردی است که پیامدهای قابل‌توجهی بر حوزه‌های سرمایه اجتماعی، امنیت ملی و رضایت عمومی دارد. وضع مقررات در زمینه تجمع‌های مسالمت‌آمیز در جهان معمولاً در سه گروه مجوزمحور، اعلام‌محور و آزاد انجام می‌شود. از زمان تصویب اصل ۲۷ قانون اساسی تا به امروز، رویکرد ایران در این حوزه مجوزمحور با تکیه بر دیدگاهی مضیق و مبتنی بر عاملیت احزاب و تشکل‌های سیاسی بوده است. از این رو کمتر مواردی از تجمع‌های اعتراضی مشهور در تاریخ سیاسی کشور را تجمع‌هایی تشکیل می‌دهند که از مجرای قانونی موجود، مشروعیت گرفته‌اند. عدم کارایی این مجرا باعث شده تا تجمع‌های با ماهیت معیشتی و اجتماعی نیز به صورت خارج از دایره قوانین موجود برگزار شود. با این حال این وضعیت قادر نیست از مشکلات احتمالی همچون گره‌های ترافیکی، تامین امنیت شرکت‌کنندگان و آسیب به اموال عمومی جلوگیری کند. چنین شرایطی احتمال اثربخشی و کارآمدی تجمع‌های اعتراضی را نیز کاهش می‌دهد زیرا تجمعات فاقد پایه و بنیان حقوقی روشن هستند و نهادی که مورد مطالبه قرار می‌گیرد می‌تواند با دستاویز قراردادن این مسئله، پاسخگویی لازم را از خود نشان ندهد. با توجه به کاستی‌های موجود و بر پایه مطالعات انجام‌شده بر روی

طرح‌های در جریان، پیشنهادات سیاستی ذیل برای حل چالش‌های فعلی ارائه می‌شود:

۱. طراحی سامانه‌ای متمرکز و یکپارچه برای تنظیم‌گری اعتراضات سراسری و مبتنی بر کلانشهرها با محوریت موضوعات سیاسی؛
۲. تفسیر گزاره «عدم مخل بودن به مبانی اسلام» که در اصل ۲۷ ذکر شده است؛
۳. تعریف نظام اعتبارسنجی فعالان اجتماعی و احزاب سیاسی به منظور توانایی در اعطای مجوز برگزاری تجمع به فعالان، متناسب با اعتبار اخذ شده
۴. تدوین قوانین برای وضعیت‌های خاص؛ در شرایطی که رویدادها و اتفاقات رخ داده، زمینه را برای مخاطره‌قراردادن امنیت ملی فراهم می‌کند، نیاز است تا با مقرراتی متفاوت از شرایط عادی، تنظیم‌گری اعتراض‌ها اتفاق بیفتد. در این متون قانونی باید وظایف، اختیارات و محدودیت‌های نیروهای امنیتی و نظامی در مواجهه با کنشگران اجتماعی به روشنی تعریف شود؛
۵. به رسمیت شناخته شدن تمایز میان تجمع در قالب تظاهرات و راهپیمایی‌ها با دیگر تجمعات همچون جلسات محلی و رویدادهای احزاب و سایر تشکله‌ها در متن قانونی اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی (این متن باید به سمت آسان‌سازی شرایط برای تجمعات محلی برود و استلزاماتی را برای رویدادهای حزبی تعیین کند تا امنیت آن‌ها هر چه بیشتر تامین شود).

اصلاح نظام انتخابات

چکیده

مسئله اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی، و مشخصاً هسته آن یعنی نظام انتخابات مجلس، از سال‌ها پیش در دستور کار قرار داشته و در ادوار مختلف مجلس برای حل آن تلاش شده است. متأسفانه تا به امروز تلاش‌هایی انجام شده نتیجه خاصی نداشته و ایده‌های مختلف پیشنهادی برای حل مسئله نظیر گسترش اندازه حوزه‌های انتخابیه به استان‌ها شکست خورده است. اما دلیل حل نشدن این مسئله در عین استمرار تلاش‌ها برای حل آن چیست؟

منظور از نظام انتخابات مجلس، شیوه تبدیل آراء مردم به فهرستی از نمایندگان برگزیده است که شامل عناصری نظیر اندازه حوزه‌های انتخابیه و تعداد نمایندگان هر حوزه تا فرمول مورد استفاده برای تشخیص برندگان. نظام‌های انتخاباتی در دنیا تنوع قابل توجهی دارند اما به دو دسته کلی نظام‌های اکثریتی و تناسبی تقسیم می‌شوند. در نظام‌های اکثریتی که در ایران نیز استفاده می‌شود، پیروزی در انتخابات به عملکرد فردی داوطلبان بستگی داشته و از هر حوزه انتخابیه داوطلبان با بیشترین رأی راهی مجلس می‌شوند. اما در نظام‌های تناسبی معیار اصلی پیروزی عملکرد فهرست‌های انتخاباتی است و هر فهرست کم و بیش به اندازه سهمی از آرائی که به نسبت کل آراء دریافت کرده، کرسی نمایندگی خواهد داشت. برخی از کشورها نیز از نظام‌های انتخاباتی که ترکیبی از نظام‌های

اکثریتی و تناسبی هستند استفاده می‌کنند. دلیل اهمیت نظام انتخابات در شکل دادن به انگیزه اصلی مهم‌ترین بازیگران مجلس، یعنی نمایندگان است؛ برنده شدن در انتخابات. یا به زبانی دیگر، نظام انتخابات زمین بازی نمایندگان مجلس است. در حال حاضر در ایران بسیاری از چالش‌های عملکردی مجلس به نظام انتخابات نسبت داده می‌شود؛ از غلبه نگاه محلی نمایندگان و ناتوانی در حل مسائل ملی تا کاهش انگیزه مردم برای مشارکت در انتخابات. اما نکته‌ای که اغلب مورد غفلت قرار گرفته و باعث شکست بسیاری از تلاش‌های قبلی شده این است که نظام انتخابات در کنار عوامل دیگری نظیر تمرکزگرایی باعث شکل‌گیری معضلاتی نظیر اولویت مسائل محلی بر ملی در مجلس شده است و نمی‌توان انتظار داشت که به تنهایی با تغییر نظام انتخابات همه مشکلات مجلس را حل کرد.

با بررسی گزینه‌های موجود، به نظر می‌رسد تنها اصلاح اجراپذیری که می‌توان با توجه به محدودیت‌های مختلف و و ویژگی‌های ساختار سیاسی پیاده‌سازی کرد، استفاده از نظام انتخاباتی تناسبی در کلان‌شهرها یا حوزه‌های انتخابیه با ۴ نماینده یا بیشتر باشد. چنین تغییری می‌تواند بدون ایجاد مقاومت سیاسی خاص یا خارج شدن از قیود حقوقی قانون اساسی و سیاست‌های کلی انتخابات، منجر به بهبود عدالت انتخاباتی، مشارکت در انتخابات، ثبات سیاستی مجلس و پاسخگویی احزاب و نمایندگان شود.

اصلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس

چکیده

کارکرد «نمایندگی» در کنار قانونگذاری و نظارت جزء وظایف اصلی نمایندگان پارلمان در بسیاری از کشورها محسوب می‌شود. این کارکرد اگرچه در ایران کمتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است اما در ادبیات مطالعات پارلمان از ردپایی برجسته برخوردار است. نمایندگی دربردارنده چهارگونه پاسخدهی سیاستی، خدماتی، تخصیصی و نمادین است. نظام‌های سیاسی می‌توانند از طریق تنظیمات نهادی متناسب و با وضع مجموعه‌ای از قوانین به تنظیم‌گری در روند اعمال کارکرد نمایندگی اعضای پارلمان بپردازند. در جمهوری اسلامی ایران به نظر می‌رسد نمایندگان مجلس شورای اسلامی با توجه به طراحی نهادی و نظام انگیزشی موجود بیش از حد به سمت پاسخدهی خدماتی و نگاه‌های محلی سوق پیدا کرده‌اند. در این ساختار نمایندگان معمولاً بیش از آنکه وظایف کلان مجلس حول قانونگذاری و نظارت را مد نظر قرار دهند، بیشترین تلاش خود را صرف برقراری الگوها و شبکه‌های ارتباطی مؤثر در حوزه‌های انتخابیه می‌کنند تا از آن طریق انتخاب مجدد خود را تضمین نمایند. در این روند نهاد مجلس شورای اسلامی به ویژه در حوزه های انتخابیه شهرستان های کمتر صنعتی و بزرگ به دلیل محلی‌گرایی افراطی بیش از پیش نمایندگان این حوزه ها، از تصمیم‌گیریه‌ها و سیاست‌گذاری‌های مهم کنار گذاشته شده و به نوعی کارکرد اصلی‌اش صرفاً به برخی پاسخدهی‌های خدماتی به شهروندان در حوزه انتخابیه محدود شده است. در این مقاله با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی بر نقش نظام انگیزشی متأثر از زنجیره نهادی بر غلبه محلی‌گرایی بر رفتار نمایندگان مجلس شورای اسلامی تأکید

شده است و چنین تبیین می‌گردد که در غیاب نهادهای مکمل مهم از قبیل مجلس دوم، احزاب کارآمد، و قواعد داخلی متناسب در مجلس شورای اسلامی، نمایندگان که علی‌الظاهر طبق اصل ۸۴ قانون اساسی باید پاسخگوی تمام ملت تلقی شوند؛ به سمت تمرکز بیش از حد بر امور حوزه انتخابیه سوق داده شده اند. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد ساماندهی کارکرد «نمایندگی» از طریق تعریف دقیق آن و همچنین تعیین اختیارات، مسئولیت‌ها و محدودیت‌های نمایندگان از الزامات جدی ارتقاء عملکرد مجلس شورای اسلامی باشد.

در بسته سیاستی اصلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان که با همکاری کارگروهی با همین عنوان در هیات نظارت بر رفتار مجلس طی دو سال پژوهش نظری و مصاحبه کیفی تدوین شده است؛ با هدف مدیریت تعارض منافع و صیانت از جایگاه نمایندگی در سه ساحت تقنین، نظارت بر دستگاه های اجرایی و تعامل با نهادهای مختلف (دولتی، خصوصی، محلی، دیوان محاسبات و دیوان عدالت، دادگاه ها و...) و پاسخگویی در حوزه انتخابیه؛ اقدام به تعریف هنجارهای متناسب در قالب قواعد رفتاری نموده است.

همچنین در راستای اصلاح فرایند بررسی تخلفات و ایجاد یک نظام دادرسی منصفانه، نوآوری های نهادی در داخل هیات نظارت و در تعامل با قوه قضاییه، شورای نگهبان و دستگاه های اطلاعاتی طراحی شده است.

این بسته سیاستی با تدوین پیش نویس طرح اصلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان در ۶۰ ماده امکان ها و ابزارهایی را برای جمع بین نمایندگی ملی و مدیریت حوزه انتخابیه پیش بینی نموده است.

حل مسأله ناترازی انرژی در کشور

چکیده

از جمله مشکلات امروزه دولت ناترازی عرضه و تقاضا و همچنین عدم عدالت توزیعی یارانه انرژی است. از منظر ناترازی تولید، در سال آینده کشور در کلیه حامل‌های انرژی به صورت مقطعی یا به صورت متوسط با ناترازی مواجه است. تنها در مورد بنزین حدود ۶۰۰ میلیون دلار در بودجه سال ۱۴۰۲ برای واردات بنزین در نظر گرفته شده است که البته به نظر در عمل باید منتظر ارقامی بالاتر از این مقدار باشیم.

هرچند افزایش تولید یکی از وعده های سیاستگذاران برای حل مشکل بنزین بوده است، اما به جز کاهش وابستگی به واردات هیچ یک از مسائل کلیدی این حوزه، از جمله مسائلی چون بی‌عدالتی توزیعی، آلایندگی، بهروری پایین و مشکلات بودجه‌ای حل نخواهد شد. ضمن آنکه سرمایه‌گذاری برای افزایش تولید فرآیندی زمان‌بر است و در کوتاه مدت میسر نخواهد بود. بنابراین در کوتاه مدت مساله اصلی کشور باید کنترل تقاضا باشد. برای رفع این مشکل راهکارهای متنوعی از جمله: جلوگیری از قاچاق بنزین^۱، افزایش قیمت یا کاهش سهمیه سوخت^۲، دوگانه سوز کردن خودروها و افزایش ظرفیت تولید در فضای حاکمیتی کشور مطرح می شود.

براساس نظرسنجی‌های انجام شده، مهمترین مسئله کشور در بخش تقاضا حساسیت‌های اجتماعی به انواع سیاست‌های کنترل مصرف در حوزه حامل های انرژی بخصوص بنزین توسط دولت است به بیان دیگر مسئله بنزین امروز بیش از آنکه یک مسئله اقتصادی باشد، یک مسئله اجتماعی است. به طور خاص مطالعات

اجتماعی نشان می‌دهد که بخش زیادی از مقاومت مردم در برابر اصلاحات اساسی در حوزه بنزین، مقاومت ناشی از نگرش مردم نسبت به اهداف و انگیزه‌های دولت در انجام اصلاحات است. به گونه‌ای که بسیاری از مردم عنوان می‌کنند که «هدف اولیه دولت از اصلاحات اقتصادی منفعت عمومی نیست و اهدافی چون رفع کسری بودجه، حداکثرسازی منافع دولت یا گروه‌های خاص را به دنبال دارد و در صورت تمایل می‌تواند روال جاری در بخش بنزین را در بلندمدت ادامه دهد».

نکته بسیار مهم در این مطالعات تمایل به اصلاحات تدریجی در فرآیند اصلاحات (عدم بروز شوک) در حوزه حامل‌های انرژی از جمله بنزین است و این امر با فرایند فعلی قیمت‌گذاری دستوری این حامل‌ها از سوی دولت محقق نمی‌شود زیرا قیمت‌گذاری دستوری باعث می‌شود اولاً اصلاحات به صورت غیرتدریجی، دوره‌ای و توأم با شوک‌های بزرگ صورت پذیرد، و ثانیاً اقتصاد سیاسی جدی حول موضوع اصلاحات حوزه انرژی شکل گیرد.

در این راستا یکی از پیشنهادات احصا شده از مجموعه این مطالعات واگذاری تدریجی اصلاحات به مردم، خروج دولت از فرآیند قیمت‌گذاری دستوری و ارتقا نقش دولت از قیمت‌گذاری به نقش تنظیم‌گر و تسهیل‌گر در بخش انرژی است که به نظر می‌رسد بتواند معضلات کلیدی این بخش را به صورت تدریجی و در یک فرایند اجتماعی تعدیل نماید. این الگو توسط پژوهشگران مختلفی مورد ارزیابی قرار گرفته و در نهایت پس از بررسی‌های فراوان، در راستا عدالت توزیعی یارانه بنزین و همچنین مدیریت تقاضا، پیشنهاد اجرایی تخصیص سهمیه بنزین به همه‌آحاد جامعه و اجازه مبادله

حل مسأله ناترازی انرژی در کشور

سهامیه توسط آنها ارایه گردید. این پیشنهاد، هر چند به صورت ناقص، در نیمه اول سال ۱۴۰۱ به صورت آزمایشی در جزیره کیش به مدت ۵ ماه اجرا شده و نتایج آن نشان داد که اولاً این طرح از لحاظ فنی قابلیت اجرایی دارد (مهمترین رکن این بخش جایگزین شدن کارت‌های بانکی به جای کارت سوخت بود که در جایگاه‌های جزیره کیش به اجرا درآمد) و ثانیاً همراهی اجتماعی جامعه با آن وجود خواهد داشت. اگرچه در طرح اجرا شده در جزیره کیش نیز کماکان دولت نقش قیمت‌گذاری خود را حفظ کرده و فرایند واگذاری مبادلات به مردم را نپذیرفت، با این حال به نظر می‌رسد بر اساس یافته‌های این طرح، ظرفیت توسعه و اجراسازی فنی و اجتماعی آن در کل کشور وجود خواهد داشت.

در مجموع مسأله ناترازی انرژی و به طور خاص مسأله بنزین موضوعی بسیار جدی برای کشور است و راهکارهای موقت نیز صرفاً معضل را به تعویق خواهد انداخت. ادامه وضعیت کنونی ممکن است کشور را در نهایت مجبور به اخذ تصمیمات عاجل و نسنجیده‌ای کند که تبعاتی چون آبان ۹۸ را به دنبال داشته باشد. از این حیث ضروریست تا زمانی که فرصت باقیست تصمیمات درست با رعایت الزامات اجتماعی اتخاذ شود. بدیهی است اصلاحات پیشنهادی مبنی بر مردمی کردن بنزین نیز برای تحقق اهداف واقعی نیازمند زمان است و اگر بحران بزرگتر شود دیگر امکان اجرای آن نیز وجود نخواهد داشت. از این رو ضروری است نهادهای تصمیم‌گیر

هرچه زودتر این مسأله را مورد توجه قرار دهند. در نهایت لازم به ذکر است که هر طرحی و با هر رویکردی اگر قرار باشد منجر به اصلاحات جدی شود، نیازمند گفتگوی صادقانه دولت با مردم، ایجاد اعتماد در بین آحاد جامعه و از همه مهمتر اقناع عمومی خواهد بود. تأکیدات صرف مسئولان دولتی مبنی بر درمورد داشتن برنامه برای بهبود اوضاع یا اطمینان‌بخشی به مردم در مورد حفظ قیمت‌ها و مواردی از این دست نیز نه تنها کمک زیادی به ایجاد ذهنیت مثبت در بین مردم و کاستن از سرعت انباشت بحران نخواهد کرد، بلکه بعضاً به نگرانی‌های اجتماعی نیز دامن خواهد زد. امید است که طرح شفاف و صادقانه این موضوعات با مردم و ایجاد کرسی‌های گفتگوهای کارشناسی و اقناعی در حوزه مسائل کلان کشور بیش از این توسط بخش‌های مختلف حاکمیت از جمله دولت و رسانه ملی مورد غفلت قرار نگیرد.

پاورقی؛

۱. راهکارهای جلوگیری از قاچاق به علت میزان کم قاچاق بنزین نسبت به سایر حامل‌های انرژی همچون گازوئیل و عدم تأثیر در ناترازی ایجاد شده دارای اهمیت زیادی نمی‌باشد.
۲. ایجاد بازار غیرشفاف در فروش سهامیه، افزایش تورم و هزینه‌های حمل و نقل و نارضایتی‌های اجتماعی (آبان ۹۸) از جمله نتایج این تصمیم خواهد بود.

اصلاح یارانه سوخت هواپیما

چکیده

ساماندهی حمایت از بخش حمل و نقل هوایی کشور

مطالعات این بخش با مشارکت و کارفرمایی پژوهشکده مطالعات فناوری در حوزه هدفمندسازی حمایت‌ها در بخش هواپیمای کشور انجام شده است. انگیزه اصلی این مطالعات نیاز جدی بخش هوایی کشور به حمایت پس از مواجهه طولانی با تحریم‌های ظالمانه است. این حمایت‌های بیش از هر چیز باید حول محور توسعه ناوگان و حمایت از افزایش ظرفیت حمل و نقل مسافر شکل گیرد. این در حالی است که بخش مهمی از نظام یارانه‌ای این بخش در حال حاضر از طریق اعطای سوخت یارانه‌ای صورت می‌پذیرد. با این حال از آنجایی که این یارانه به طور خاص به سفرهای مسافری، و نه باری، تعلق می‌گیرد، صرفاً حدود ۳ تا ۴ درصد جمعیت کشور از آن بهره‌مند می‌شوند که عموماً جز دهک‌های مرفه جامعه هستند و بخش زیادی از آن نیز به مسافرت‌های کاری و دولتی ختم می‌شود. ضمن آنکه این سنخ از اعطای یارانه هیچ انگیزه‌ای برای افزایش بهره‌وری ناوگان در حوزه مصرف انرژی ایجاد نمی‌کند. بر اساس ارقام فعلی حجم این یارانه در سال ۱۴۰۱ و بر اساس نرخ‌های پایانی این سال بین ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد که استفاده هدفمند از آن می‌تواند کمک شایانی به توسعه ناوگان هوایی کشور نماید. در این راستا آنچه در سیاست‌گذاری‌های کشور عجیب به نظر می‌رسد

این است که در سال ۱۳۹۸ دولت با هزینه‌های بسیار زیادی قیمت بنزین را در کشور افزایش داد و ۸۰ میلیون نفر را از این تصمیم خود متأثر کرد که تبعات زیادی نیز برای دولت وقت و البته مردم داشت، اما یارانه پرداختی به سوخت هواپیما هیچ تغییری نکرده و با همان نرخ ۶۰۰ تومان سال ۱۳۹۴ به شرکت‌های هواپیمایی عرضه می‌شود. در حال حاضر سالانه بیش از ۱,۴ میلیارد لیتر سوخت چت در کشور مصرف می‌شود. از این میزان مصرف حدود ۷٪ به شرکت‌های هواپیمایی خارجی تخصیص می‌یابد، و سهم شرکت‌های داخلی برای پروازهای به مقصد داخل و خارج نیز به ترتیب ۵۶٪ و ۳۷٪ است. با این حساب بخش اعظم این یارانه مربوط به پروازهای داخلی است.

در همین راستا سناریو پیشنهادی این مطالعه اصلاح نظام فروش سوخت به نحوی است که دولت به جای قیمت-گذاری دستوری بر قیمت سوخت (۶۰۰ تومان) امکان ارائه سوخت جت توسط پالایشگاه‌ها در بورس انرژی و خرید سوخت توسط شرکت‌های هواپیمایی به صورت مستقیم را فراهم کند. در این راستا به منظور جلوگیری از بروز شوک قیمتی به قیمت‌های بلیط، در گام نخست حدود ۴۰٪ از عواید فروش سوخت جت در بورس انرژی را به صورت یارانه به شرکت‌های هواپیمایی بازگرداند و مابقی آن را به منظور حمایت از توسعه ناوگان به صندوق توسعه حمل و نقل اختصاص دهد.

اصلاح الگوی نظام وظیفه

چکیده

مطالعات اصلاح الگوی نظام وظیفه تلاش می‌کند به سه مساله کلیدی این حوزه پاسخ دهد:

۱. فلسفه وجود سربازی اجباری چیست و چرا نظام ارتش حرفه‌ای در ایران گزینه مناسبی به شمار نمی‌رود؟
 ۲. به چه دلیل راهکارهایی که تا به اکنون ارائه گشته‌اند الگوهایی ناموفق بوده‌اند؟
 ۳. ارائه یک راهکار متناسب برای تعدیل و شاید حل مشکلات نظام وظیفه
- برای پاسخ به این سوالات ابتدا اهداف این قانون مورد بررسی قرار می‌گیرد. بر اساس قانون اهداف دوره وظیفه عمومی را می‌توان در دو مورد (الف) تأمین نیروی لازم به‌منظور تأمین امنیت کشور و (ب) ارائه آموزش‌های نظامی به آحاد جامعه خلاصه نمود.
- با این وجود در این مطالعات نشان داده شده است که رویکرد ارتش حرفه‌ای به دلایل مختلفی در کشور در کوتاه‌مدت قابلیت اجرا نخواهد داشت. ضمن آنکه از آنجایی که اولاً تعداد مشمولان نظام وظیفه بیش از سربازان وظیفه مورد نیاز نیروهای مسلح بوده و ثانیاً بسیاری از آن‌ها (از جمله دارندگان مدارک تحصیلی بالا) قابل استفاده در نیروهای عملیاتی نظامی نیستند، عموماً الگوهایی چون به‌کارگیری مشمولان اضافی در مراکز صنعتی و اداری (که در مورد ناکارایی آن، چه از لحاظ منطق اقتصادی و چه از لحاظ تجربی بحث‌های زیادی شده است) و یا معافیت‌های فله‌ای و فاقد منطق استوار (که مهم‌ترین مشکل آن رفتار غیرعادلانه بین آحاد جامعه است) استفاده شده است که نتیجه آن ناکارایی و نارضایتی است. همچنین سیاست فروش سربازی در دهه گذشته که اساساً در راستای تأمین کسری بودجه دولت انجام گرفت عملاً حس

بی‌عدالتی و واکنش‌های شدید اجتماعی را به همراه داشت. در این راستا راهکار پیشنهادی این مطالعه که به نظر می‌رسد بتواند مشکلات این بخش را تا حد مناسبی تعدیل نماید معرفی هر دو نوع مدل مالیات بر افراد و مالیات بر اموال برای تأمین هزینه‌های تأمین امنیت به‌عنوان یک کالای عمومی و ایجاد امکان انتخاب برای افراد است. درواقع افراد اجازه داشته باشند به‌منظور تأمین هزینه‌های دفاعی کشور بین دادن اعزام به خدمت (در قبال دریافت حقوق مکفی) و مالیات امنیت انتخاب نمایند. ولی این مالیات نقدی به‌گونه‌ای پرداخت نمی‌شود که ایجاد حس نابرابری در میان آحاد ملت کند زیرا درآمد حاصل از این مالیات به کسانی داده می‌شود که گزینه اعزام به خدمت را انتخاب کرده‌اند. همچنین مقداری از این مالیات می‌تواند برای بهبود وضعیت سربازخانه‌ها و آموزش سربازها به کار برود. به عبارت دیگر، آن‌هایی که گزینه مالیات نقدی را انتخاب می‌کنند، دستمزد آن‌هایی که گزینه اعزام به خدمت را انتخاب کرده‌اند را خواهند پرداخت و دوران خدمت آن‌ها را پربارتر خواهند کرد. در این صورت، کسانی که به خدمت اعزام می‌شوند از دستمزد بالا برخوردار خواهند شد، که در آن‌ها ایجاد انگیزه کرده، و احساس مثبت‌تری نسبت به گذراندن وقت خود در سربازی خواهند داشت. از طرفی، افرادی که به دلیل تحصیلات یا فرصت‌های شغلی و یا برخورداری از تمول مالی ترجیح می‌دهند مالیات را به‌صورت نقدی پرداخت کنند نیز راضی خواهند بود. در عین حال در این مطالعه پیشنهاد شده است که صندوقی برای ارائه تسهیلات به متقاضیان پرداخت نقدی این مالیات ایجاد شود تا اگر افرادی هستند که به هر دلیل در حال حاضر تمکن پرداخت نقدی را ندارند، اما انتظار درآمد مکفی در آینده را دارند، بتوانند از مزایای عدم حضور مستقیم منتفع شوند.

دولت سیزدهم در گام اول

در سالگرد آغاز به کار دولت سیزدهم، اندیشکده حکمرانی شریف با همکاری بنیاد نخبگان و استفاده از ظرفیت اساتید مبرز دانشگاه در حوزه‌های فرهنگ و ارتباطات، اقتصاد، روابط بین‌الملل به بررسی سیاست‌ها و عملکرد دولت سیزدهم و تشریح توصیه‌های سیاستی در ادامه مسیر حرکتی آن در قالب یک کتابچه پرداخت.

این کتابچه ماحصل جلسات و پنل‌های تخصصی برگزار شده با حضور اساتید و کارشناسان بود که عملکرد دولت سیزدهم را در زیر ذره بین به عرصه نقد می‌کشاند.

تنظیم‌گری اعتراضات ۱۴۰۱

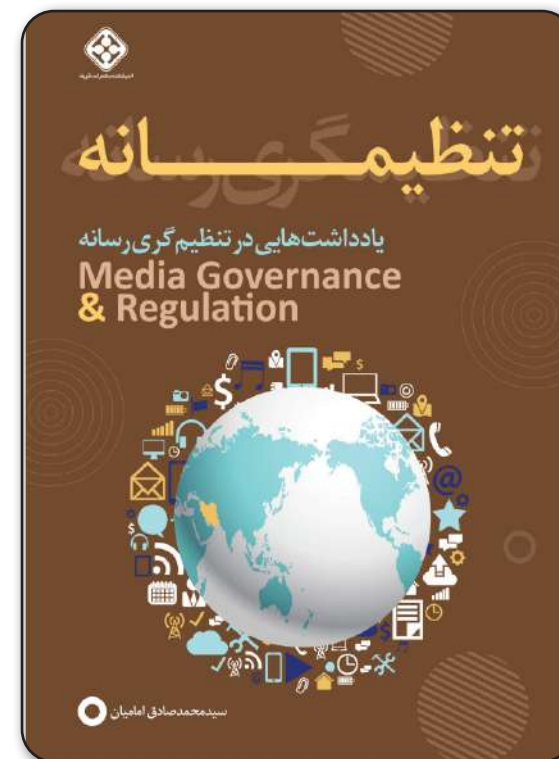
با بروز اعتراضات و اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱ مسئله جدید و پیچیده‌ای پیش روی سیاستگذاران کشور قرار گرفت. بر این اساس اندیشکده حکمرانی شریف با اتخاذ رویکرد حل مسئله با استفاده از نظرات نخبگان و کارشناسان به بررسی موضوع و راهکارهای عبور از آن پرداخت.

مشروح جلسات و گزارش‌های تولید شده در این موضوع در کتاب تنظیم‌گری اعتراضات منتشر شده است.

تنظیمانه

تجربه عملی نقش آفرینی اندیشکده حکمرانی شریف در طراحی و مدیریت سازمان تنظیم مقررات رسانه های صوت و تصویر فراگیر آموخته های مفیدی برای پل زدن از ساحت نظریه حوزه اجرایی کشور داشت. براین اساس دکتر سید محمدصادق امامیان تجربیات ۳ سال حضور خود را در قالب کتاب تنظیمانه که یادداشت هایی در باب تنظیم گری رسانه است منتشر کرد. این کتاب با در هم آمیختن حوزه های نظری و عملی می تواند به عنوان مرجعی برای پژوهشگران حوزه سیاستگذاری و تنظیم گری رسانه مورد استفاده قرار گیرد.

اندیشکده حکمرانی شریف و مرکز مطالعات وزارت خارجه تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند

تفاهم‌نامه جامع همکاری‌های علمی، آموزشی و پژوهشی میان اندیشکده حکمرانی شریف و مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه توسط دکتر سید محمد صادق امامیان هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف و دکتر شیخ الاسلامی رئیس مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه اسفند ماه ۱۴۰۱ به امضا رسید.

در نشست مشترک میان اندیشکده حکمرانی شریف و مرکز مطالعات وزارت خارجه موضوع همکاری دوجانبه مطابق مفاد تفاهم‌نامه مذکور با توجه به ظرفیت‌های موجود و سوابق همکاری‌های مشترک مورد توافق قرار گرفت.

اندیشکده حکمرانی شریف و کمیسیون ملی یونسکو تفاهم‌نامه همکاری منعقد کردند

کمیسیون ملی یونسکو در ایران و اندیشکده حکمرانی شریف با هدف انعکاس دستاوردها و توانمندی‌های جمهوری اسلامی ایران در حوزه علم، فناوری و نوآوری در سطح *بین‌الملل و بهره‌برداری بهینه از امکانات، توانمندی‌ها و ظرفیت‌های مشترک تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند.

در این تفاهم‌نامه بر ایجاد و گسترش همکاری‌های علمی، فرهنگی، پژوهشی و آموزشی میان دو مجموعه در راستای اهداف نظام جمهوری اسلامی تأکید شده است.

اندیشکده حکمرانی شریف و دانشگاه العلمین عراق تفاهم نامه همکاری امضا کردند

اندیشکده حکمرانی شریف و دانشگاه *العَلَمَین* کشور عراق تفاهم نامه همکاری امضا کردند. براساس این تفاهم نامه طرفین بر تبادل تجربیات، انجام پروژه های مشترک تحقیقاتی، برگزاری دوره های آموزشی مشترک حضوری و آنلاین و برگزاری کنفرانس مشترک توافق کردند. دانشگاه العَلَمَین در شهر مقدس نجف مستقر و تنها در مقاطع تحصیلات تکمیلی ارشد و دکتری به تربیت دانشجو می‌پردازد. همچنین *موسسه مطالعاتی بحرالعلوم* بعنوان بال اندیشکده‌ای این دانشگاه در شهر بغداد مستقر و به انجام پژوهشها و فعالیت‌های سیاسی اختصاص دارد.

اندیشکده حکمرانی شریف و موسسه دیده گستر فرهنگ بینا تفاهم نامه همکاری امضا کردند

اندیشکده حکمرانی شریف و موسسه دیده گستر فرهنگ بینا به منظور تولید و انتشار خلاصه های سیاستی داده محور تفاهم نامه همکاری امضا کردند. براساس این تفاهم‌نامه اندیشکده حکمرانی شریف با استفاده از نظرسنجی های موسسه بینا و تحلیل توسط کارشناسان طرفین اقدام به انتشار گزارش‌های تحلیلی و خلاصه های سیاستی به صورت مشترک اقدام می کند.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و آموزش

انديشده حکمرانی شریف

مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی

آدرس: خیابان آزادی، بعد از دانشگاه صنعتی شریف

کوچه صادقی، پلاک ۲، واحد ۴

تلفن: ۰۲۱۶۶۱۹۷۹۳۵

فکس: ۰۲۱۶۶۰۱۹۲۸۷

سایت: www.gptt.ir

کانال تلگرام: @gpttir

کانال اینستاگرام: gptt_ir

کانال بله: gpttir۱